

Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030

Regeringskansliet
Finansdepartementet

Innehåll

Förord	3
Inledning	4
Mål för digitaliseringspolitiken	6
Mål beslutade av riksdagen	6
EU-gemensamma mål	6
Regeringens kompletterande mål	7
Digital kompetens	9
Digital kompetens och inkludering	10
Digital kompetens på arbetsmarknaden	11
Digitalisering av näringslivet	15
Digitalisering av den offentliga förvaltningen	21
Enkla, trygga och smidiga myndighetskontakter	23
En effektivare AI- och datadriven offentlig förvaltning	26
Ett ramverk för förbättrad samordning och uppföljning av digitaliseringen av den offentliga förvaltningen	29
Digitalisering av välfärden	32
Konnektivitet	37
Investeringar och konkurrenskraft	39
Tillförlitlighet och säkerhet	47
Samhällsplanering och hållbar utveckling i hela landet	53
Uppföljning och genomförande	55
Uppföljning	55
Genomförande	55

Foto

Sid 3: Ninni Andersson/Regeringskansliet
Sid 8: Maskot Bildbyrå/TT
Sid 14: Maskot Bildbyrå/TT
Sid 20: Jens Lindström/TT
Sid 31: Emma Sekhon/TT
Sid 36: Helena Larsson/N/TT

Produktion

Regeringskansliet 2025

Förord

Erik Slottner
Civilminister

Sverige är en innovationsnation med världskända företag och flera historiskt viktiga uppfinningar har sin grund i vårt land. Den första pacemakern byggdes av en svensk ingenjör, och opererades in av en svensk läkare. Det sfäriska kullagret – som revolutionerade industrin världen över – kommer också från Sverige.

Digitala innovationer och lösningar har med tiden blivit allt viktigare för samhället och många av dessa uppfinningar har också sin grund i Sverige. Ett svenskt företag har revolutionerat betallosningar globalt samtidigt som Stockholm har näst flest enhörningsföretag i världen, endast Silicon Valley har fler. Sverige är dessutom ett av få länder som exporterar mer musik än vad man importerar.

Svenska uppfinningar har förenklat vardagen och gjort tydlig nytta för människor världen över. Det kan vi påminna oss om varje år när Nobelpriset delas ut i Stockholm.

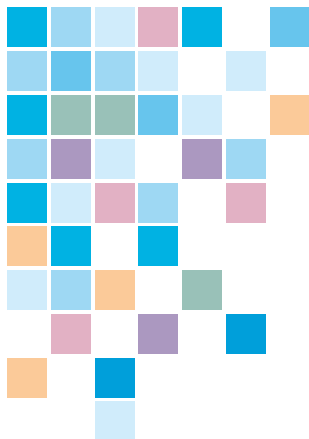
Fokus för digitaliseringsstrategin är att förenkla för människor i vardagen. Strategin handlar exempelvis om vad som är bäst för medborgaren som behöver använda digitala tjänster, för näringsidkaren som är i kontakt med myndigheterna, för patienten som söker vård, eller för omsorgstagaren i hemtjänsten.

Ny teknik och smarta AI-lösningar kan inte bara stärka konkurrenskraften, utan även förbättra sjukvården. Effektiv datadelning placerar medborgaren – och inte myndigheterna – i centrum. Väl utbyggd och säker konnektivitet gör det enklare att bo och arbeta i hela Sverige.

Digitaliseringsstrategin täcker fem områden: Kompetens, näringsliv, förvaltning, välfärd och konnektivitet. Säkerhet, AI och data är viktiga delar för alla områden. Regeringens ambition är att strategin ska peka ut en riktning för svensk digitaliseringspolitik, med tydliga mål som går att följa upp. Strategin ska bidra till bättre styrning genom ett mer samlat grepp om digitaliseringspolitiken, och konkret medborgarnytta.

Erik Slottner

Inledning

Digitaliseringsstrategin syftar till att ange en tydlig inriktning för regeringens digitaliseringspolitik genom att identifiera utmaningar och ange målsättningar inom ett antal strategiskt viktiga områden. Strategin ska även underlätta för alla berörda aktörer att enskilt eller tillsammans arbeta för att uppnå gemensamma målsättningar och bidra till den digitala omställningen samt möjligheterna att bo, leva och verka i hela landet, samtidigt som Sveriges säkerhet ska säkerställas.

De allra flesta av regeringens strategier har koppling till digitalisering i någon form då den genomsyrar i princip alla sektorer i samhället. Digitaliseringsstrategin har därför en horisontell ansats och ersätter strategierna Sverige helt uppkopplat 2025 – en bredbandsstrategi (N2016/08008) och För ett hållbart digitaliserat Sverige – en digitaliseringsstrategi (N2017/03643). Regeringen har även beslutat om en ny nationell säkerhetsstrategi (skr. 2023/24:163). Strategin slår fast att värnandet av Sveriges nationella säkerhet är regeringens viktigaste uppgift och har högsta prioritet, vilket innebär att stärkandet av den nationella säkerheten i rådande läge ska tillmätas stor betydelse när avvägningar mellan olika samhällsintressen måste göras. Regeringens inriktning för arbetet med frågor av betydelse för Sveriges cybersäkerhet behandlas primärt i Nationell strategi för cybersäkerhet 2025–2029 (skr. 2024/25:121), även om digitaliseringsstrategin berör vissa relaterade frågor. Utrikes- och säkerhetspolitiska aspekter av digitala frågor behandlas primärt i Sverige i en digital värld – en strategi för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik inom cyberfrågor och digitala frågor (UD2024/16802).

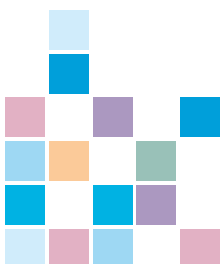
Regeringen beslutade den 7 december 2023 att tillsätta en kommitté – AI-kommissionen (dir. 2023:164). AI-kommissionen överlämnade sitt slutbetänkande (SOU 2025:12) den 4 februari 2025 med förslag kopplade till artificiell intelligens (AI) inom ett flertal områden. Betänkandet har remitterats och remisstiden går ut den 4 juni 2025. Regeringen avser att lägga fram en AI-strategi tidigt 2026.

Digitaliseringsstrategin är uppbyggd kring fem strategiska områden med tillhörande målsättningar:

I strategins första kapitel presenteras målen för digitaliseringspolitiken. De riksdagsbundna och EU-gemensamma målen kompletteras genom strategin med ett övergripande mål samt ett antal strategiska mål. För varje område finns ett strategiskt mål som är specifikt för det området. Det finns även tre horisontella mål som rör AI, tillgång till data och säkerhet, som genomsyrar de fem strategiska områdena där det är relevant. I strategin behandlas därefter vart och ett av de fem strategiska områdena. Varje kapitel innehåller en redogörelse för nuläge och utmaningar samt uppföljningsbara delmål och åtgärder. Avslutningsvis behandlas uppföljningen och genomförandet av strategin.

De planerade åtgärderna i strategin beräknas finansieras via de inom utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslagen 2:1 Post- och telestyrelsen, 2:4 Informatonsteknik och telekommunikation, 2:5 Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation och 2:7 Digital förvaltning. I den mån det är aktuellt med någon annan finansiering anges detta i anslutning till berörd åtgärd i respektive avsnitt.

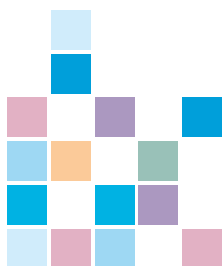
Mål för digitaliseringspolitiken

Det finns sedan tidigare ett antal mål inom digitaliseringsområdet som regeringen har att förhålla sig till. Riksdagen har beslutat om nationella mål och delmål för digitaliseringspolitiken och Europaparlamentet och rådet har beslutat om EU-gemensamma mål som Sverige ska arbeta för att uppnå. De riksdagsbundna målen är fortsatt grunden för svensk digitaliseringspolitik.

Mål beslutade av riksdagen

Riksdagen har beslutat att målet för digitaliseringspolitiken är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter (prop. 2011/12:1 utg.omr. 22, bet. 2011/12:TU1, rskr. 2011/12:87). Under detta mål finns två delmål:

- Sverige ska ha bredband i världsklass. Alla hushåll och företag bör ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband (prop. 2009/10:193 utg. omr. 22, bet. 2009/10:TU18, rskr. 2009/10:297).
- Elektroniska kommunikationer ska vara effektiva, säkra och robusta samt tillgodose användarnas behov. Elektroniska kommunikationer ska i första hand tillhandahållas genom en väl fungerande marknad, men staten ska ha ett ansvar på områden där allmänna intressen inte enbart kan tillgodoses av marknaden (prop. 2014/15:1 utg.omr. 22, bet. 2015/15:TU1, rskr. 2014/15:86).

Genom denna strategi presenteras ett antal kompletterande mål för att på ett mer konkret sätt peka ut inriktningen inom digitaliseringspolitiken. Målen i strategin visar hur de riksdagsbundna målen kan operationaliseras och tydliggör inriktningen för regeringens strategiska arbete inom respektive område.

EU-gemensamma mål

I december 2022 fattades beslut om att inrätta policyprogrammet för det digitala decenniet 2030. Policyprogrammet innehåller digitala målsättningar som EU:s medlemsstater gemensamt ska uppnå inom områdena:

- digitala färdigheter,
- digital infrastruktur,
- digital omställning av företag samt
- digitalisering av offentliga tjänster.

Enligt beslutet ska varje medlemsstat vartannat år ta fram en nationell färdplan med en beskrivning av hur medlemsstaten arbetar med och bidrar till uppfyllandet av EU:s allmänna syften och gemensamma digitala mål för det digitala decenniet. I Sverige har Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att bistå regeringen i arbetet med den nationella färdplanen (Fi2024/00591).

I nära anslutning till policyprogrammet antogs också en gemensam europeisk förklaring om digitala rättigheter och principer för det digitala decenniet av EU:s medlemsstater, Europeiska kommissionen och Europaparlamentet. I förklaringen anges ett antal gemensamma politiska avsikter och åtaganden samt erinras om centrala rättigheter som är av relevans för den digitala omställningen inom följande områden: Människorna i centrum för den digitala omställningen, solidaritet och inkludering, valfrihet, deltagande i det digitala offentliga rummet, säkerhet, trygghet och egenmakt samt hållbarhet.

Regeringen har vid utformningen av strategin beaktat EU:s digitala mål för det digitala decenniet i relevanta delar.

Regeringens kompletterande mål

Övergripande mål

Sveriges digitala omställning ska ge ökad medborgarnytta, bättre välfärd, stärkt konkurrenskraft, höjd säkerhet och minskad administration.

Strategiska mål

Digital kompetens: Sverige ska stärka bas-, bredd- och spetskompetensen hos medborgarna med syfte att öka den digitala inkluderingen, öka användningen av ny teknik på arbetsplatsen samt förbättra innovations- och konkurrenskraften.

Näringslivets digitalisering: Näringslivets digitala omställning ska öka för att stärka företagens innovationsförmåga, säkerhet, konkurrenskraft och hållbarhet.

Förvaltningens digitalisering: Sverige ska ha en offentlig förvaltning som förenklar och bidrar till minskad administration genom användarvänliga, säkra och trygga digitala tjänster som effektiviseras med hjälp av AI- och datadriven utveckling.

Välfärdens digitalisering: Sverige ska erbjuda säkra välfärdstjänster av hög kvalitet som ger mer tid och förbättrad livskvalitet för mottagare av välfärdstjänster samt minskar administrationen och förbättrar arbetsmiljön för personalen.

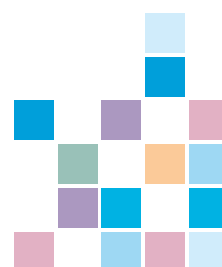
Konnektivitet: I Sverige och mot omvärlden ska det alltid finnas tillförlitlig konnektivitet så att det är möjligt att bo, leva och verka i hela landet. Den digitala infrastrukturen ska vara motståndskraftig, säker och främja konkurrenskraft, innovation och hållbarhet.

Strategiska horisontella mål

AI och ny teknik: I Sverige ska AI och framväxande tekniker användas och utvecklas för att driva samhällsnytta, hållbar utveckling, konkurrenskraft och innovation.

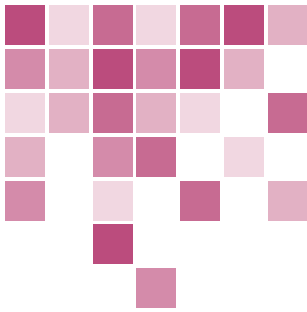
Data: Sverige ska ha en robust och säker nationell datainfrastruktur som möjliggör standardiserad, effektiv och hållbar delning och användning av data där den personliga integriteten värnas.

Säkerhet: Sverige ska ha hög digital motståndskraft och tillförlitlighet för att användare och tjänster ska vara säkra och information ska vara säker.

Digital kompetens

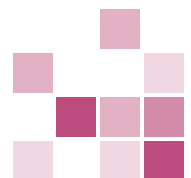
Mål för digital kompetens: Sverige ska stärka bas-, bredd- och spetskompetensen hos medborgarna med syfte att öka den digitala inkluderingen, öka användningen av ny teknik på arbetsplatsen samt förbättra innovations- och konkurrenskraften.

Digitaliseringen av samhället utgör en stor omställning som påverkar oss människor på ett grundläggande sätt, där aspekter och värden såsom gemenskap, sammanhållning och inkludering behöver beaktas.

Digitala lösningar och verktyg har skapat nya förutsättningar och möjligheter både privat och i arbetslivet. Allt från bank-id, Swish och digitala brevlådor till digitala möten och distansarbete har blivit en del av vardagen för många. Samtidigt växer en ny typ av it-relaterad brottslighet fram som utnyttjar digitaliseringens svagheter. Exempelvis har möjligheten till e-handel, digitala betalningar och bankärenden inneburit nya arenor för bedrägerier och öppnat för nya former av bedrägerier mot privatpersoner, företag och det offentliga. Vidare kan it-beroende brottslighet i form av ransomware-angrepp och datastölder få omfattande påverkan i ett digitaliserat samhälle.

Digital kompetens på alla nivåer – bas, bredd och spets – är nödvändig för Sveriges förmåga att tillvarata den tekniska utvecklingens möjligheter och hantera dess risker. Det är också en grundförutsättning för i princip all digital verksamhetsutveckling, som i sin tur kan leda till ökad välfärd och medborgarnytta, effektivitet och ökad konkurrenskraft.

Digital baskompetens innebär att ha grundläggande digitala färdigheter, dvs. förmåga att använda digitala verktyg för exempelvis kommunikation och samarbete, säkerhet eller problemlösning. Det är en förutsättning för att kunna ta del av det digitala samhället, både privat och i arbetslivet. Digital breddkompetens innebär att ha en generell digital kompetens, dvs. förmåga att hantera det växande antal system och applikationer som krävs för att utföra olika arbetsuppgifter. Digital spetskompetens inbegriper specialistkompetens inom exempelvis AI, programmering, cybersäkerhet och andra områden som är relevanta för digitaliseringen av samhället.

Digital kompetens och inkludering

Nuläge och utmaningar

Sverige ligger långt fram när det gäller användningen av digitala tjänster sett ur ett internationellt perspektiv. Enligt EU:s statistikkontor uppgick andelen personer i Sverige som dagligen på något sätt använder internet och andra elektroniska nätverk, oavsett ändamål, till över 98 procent 2024. Det kan jämföras med EU-genomsnittet på ca 93 procent.

Befolkningen i Sverige har över lag en hög digital kompetens. Exempelvis har Sverige högst andel informations- och kommunikationsteknik (IKT)-specialister i befolkningen inom EU. Det finns dock fortfarande grupper som saknar eller har bristfällig digital baskompetens. Det gäller framför allt de allra äldsta, personer som lever i hushåll med låga inkomster och personer med vissa funktionsnedsättningar. Även inom gruppen nyanlända finns motsvarande utmaningar, inte minst avseende användningen av digitala offentliga tjänster. För att människor ska vara digitalt inkluderade är tillgång till digitala tjänster, tjänsternas användbarhet och individuella förutsättningar avgörande. Kompetens samt vilja och motivation att använda digitala tjänster är en viktig del av de individuella förutsättningarna. Avsaknad av digital baskompetens kan leda till ett ofrivilligt digitalt utanförskap.

Den digitala kompetensen i samhället måste fortsätta att öka och kontinuerligt upprätthållas. För befolkningen är digital kompetens avgörande för att ta del av digitala samhällstjänster och för att kunna agera med egenmakt i det moderna samhället. Digital kompetens är också en nödvändighet för att befolkningen ska kunna utöva sina rättigheter och skyldigheter i takt med att samhället blir alltmer digitaliserat. Den är även en komponent för att var och en ska kunna utveckla en nödvändig medie- och informationskunnighet (MIK) och vara en medveten medieanvändare i en tid av snabb teknikutveckling. Digital kompetens är vidare av stor vikt för att göra befolkningen säkerhetsmedveten vid användning av digitala tjänster då dessa kan utnyttjas av olika aktörer för brottslig verksamhet och för att sprida desinformation, t.ex. genom AI. Digital kompetens ger också möjligheter till utbildning, anställ-

ning samt till att starta och driva företag och bidrar till att stärka organisationers innovationsförmåga och konkurrenskraft. Den kan även hjälpa föräldrar att begränsa negativa effekter av en extensiv digital medieanvändning hos barn.

Delmål och åtgärder

Delmål: Alla ska vara digitalt inkluderade, vilket innefattar att alla ska ha möjlighet att skaffa sig grundläggande digitala färdigheter.

I ett alltmer digitaliserat samhälle behöver alla ha möjlighet att skaffa sig de färdigheter som krävs för att vara digitalt inkluderade och kunna använda digitala tjänster och verktyg i vardagen. För vissa personer kommer det dock att finnas hinder för att självständigt kunna använda digitala tjänster och möjligheter till alternativa lösningar behöver därför utvecklas.

Urval av beslutade åtgärder

- Regeringen har gett Post- och telestyrelsen i uppgift att verka för att företag och andra enskilda har förtroende för samt förmåga och möjlighet att använda it och elektroniska kommunikationstjänster (SFS 2014:163).
- Regeringen har gett Post- och telestyrelsen i uppdrag att verka för en ökad digital inkludering och en ökad användning av digitala tjänster (Fi2024/00534). Inom ramen för uppdraget driver och utvecklar myndigheten Digitalidag-konceptet, vilket är en samverkansplattform där aktörer från olika sektorer samarbetar och hittar nya vägar för att bidra till ökad digital inkludering.
- Regeringen har avsatt medel till Post- och telestyrelsen för att möjliggöra främjande-insatser när det gäller tillgänglighet, användbarhet och inkludering inom it och elektronisk kommunikation för personer med speciella behov (Fi2024/00534).

- Regeringen har gett Mediemyndigheten i uppdrag att under 2024 och 2025 genomföra en bred och långsiktigt hållbar nationell satsning för att i samverkan med nätverket MIK Sverige stärka medie- och informationskunnigheten i befolkningen. Satsningen ska bl.a. höja allmänhetens kunskap om hur AI används i medielandskapet (Ku2024/00419).
- Regeringen har gett Folkhälsomyndigheten i uppdrag att inhämta och sammanställa kunskap om sambanden mellan hälsoeffekter och digital medieanvändning bland barn och unga. I uppdraget ingår också att ta fram rekommendationer och vägledning samt sprida underlaget för ökad kunskap och kompetens om digital medieanvändning och dess koppling till hälsa och välmående (S2023/01669).

Planerade åtgärder

- Regeringen avser att ge lämplig myndighet i uppdrag att samordna de insatser för digital inkludering som utförs av myndigheter och i dialog med berörda aktörer stödja och följa arbetet för en ökad digital inkludering och ökad användning av digitala tjänster.
- Regeringen avser att undersöka vad som krävs för att personer som inte själva kan hantera digitala tjänster får denna möjlighet genom digital fullmakt, exempelvis via Ena-tjänsten Mina ombud.
- Regeringen avser att ge Post- och telestyrelsen i uppdrag att öka den grundläggande digitala kompetensen med särskilt fokus på AI. För att nå breda befolkningsgrupper är avsikten att Post- och telestyrelsen exempelvis ska kunna använda samverkans-plattformen Digitalidag och samarbeta med relevanta aktörer.

Digital kompetens på arbetsmarknaden

Nuläge och utmaningar

För att dra nytta av den digitala omställningen och möta behovet av digital kompetens inom både näringsliv och offentlig förvaltning måste framför allt bredd- och spetskompetensen på arbetsmarknaden öka. Bristande tillgång till rätt kompetens är i många sektorer ett av de största hindren för att svenska företag ska kunna växa, ställa om och attrahera utländska investeringar. Det livslånga lärandet är avgörande, särskilt mot bakgrund av den snabba teknikutvecklingen som innebär att kravet på digitala färdigheter kontinuerligt höjs. Regeringen har därför presenterat en proposition för forskningspolitiken som beskriver förslag på successiva ökningsar av anslagen för forskning och utveckling fr.o.m. 2025 t.o.m. 2028 för att bl.a. stärka digitalisering, AI och andra framväxande tekniker i Sverige (prop. 2024/25:60). Propositionens innehåll berör digitaliseringsstrategins alla områden.

Såväl näringslivet som offentlig förvaltning kommer att ha ett stort behov av generell digital kompetens de närmaste tio åren, inte minst med tanke på möjligheterna att nyttja AI och annan framväxande digital teknik. Generell digital kompetens är också en viktig förutsättning för att skapa tillit till digital teknik och innovationer. För att verksamheter fullt ut både ska kunna se potentialen i och fatta strategiska beslut när det gäller exempelvis verksamhetsutveckling, affärsmodeller, tjänster och produkter med koppling till digitalisering, krävs dessutom digital kompetens på beslutande nivåer. För vissa arbetsuppgifter kan dock kompetenströskeln komma att sänkas i och med utvecklingen inom t.ex. AI-området. Exempelvis kan det redan i dag med hjälp av AI vara tillräckligt med en lägre nivå av digital kompetens för att utföra uppgifter som tidigare krävde specialistkunskaper inom t.ex. programmering. Det behöver finnas goda möjligheter till kompetensutveckling och i den svenska arbetsmarknadsmodellen har arbetsmarknadens parter och omställningsorganisationer en viktig roll.

Den digitala utvecklingen innebär vidare att behovet av kompletterande kompetenser som digital förmåga och förståelse ökar. Samtidigt som det behövs fler specialister inom AI, ökar behovet av personer med annan yrkesbakgrund som har en förståelse för AI och hur den kan tillämpas inom eller påverka ett specifikt verksamhetsområde, samt hur tillämpliga regelverk ska förstås i sammanhanget. Trots att Sverige har många specialister inom IKT är bristen på spetskompetens en utmaning för såväl företag som offentlig verksamhet. En del i denna utmaning är att endast en dryg femtedel av IKT-specialisterna i Sverige är kvinnor, vilket tydliggör behovet av ett jämställdhetsperspektiv i kommande åtgärder för att främja fler yrkesverksamma kvinnor inom sektorn. Eftersom kompetens om den nya tekniken i hög utsträckning utvecklas i andra länder är det av stor vikt att fortsätta utveckla strategiska samarbeten med länder som ligger i framkant. Mobilitet av forskare och lärare mellan högskola och andra sektorer, såväl nationellt som internationellt, är en kvalitetsfaktor och väntas bidra med kunskap och kompetens i båda riktningarna samt till samarbeten, gemensamma forskningsprojekt och partnerskap som driver innovation.

Den snabba och ökande digitaliseringen av samhället har skapat enorma möjligheter, men även risker i form av cybersäkerhetshot. Svenska aktörers investeringar i cybersäkerhet behöver sammantaget öka för att möta den snabba utvecklingen. Det finns i Sverige en brist på kompetens inom cybersäkerhetsområdet, både vad gäller cybersäkerhetsexperter och allmän cybersäkerhetskompetens. Cybercampus Sverige arbetar med att synliggöra de utbildningsalternativ som finns och skapar även nya alternativ.

Delmål och åtgärder

Delmål: Yrkesverksamma ska ha möjlighet att kontinuerligt utveckla sin digitala kompetens.

En alltmer digitaliserad arbetsmarknad ställer ökade krav på digital kompetens, vilket innefattar kompetens inom cybersäkerhet och AI, hos arbetstagare och egenföretagare inom både privat sektor och offentlig förvaltning och det finns ett stort behov av vidareutbildning och ibland omställning, för att matcha arbetsmarknadens behov.

Delmål: Tillgången till digital spetskompetens ska öka för fortsatt stark innovations- och konkurrenskraft.

Tillgång till digital spetskompetens är av stor vikt för att matcha behoven hos både privat sektor och offentlig förvaltning. Efterfrågan på specialister inom relevanta områden är större än tillgången och tillgången kan också variera mellan olika delar av landet.

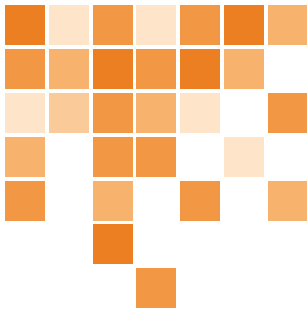
Urval av beslutade åtgärder

- Regeringen har tagit initiativ till en stegvis ökning av ersättningen för utbildningsområdena natur och teknik som totalt beräknats uppgå till 305 miljoner kronor fr.o.m. 2026 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16 avsnitt 5.7).
- Regeringen har beslutat om en strategi för utbildningar inom STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) som ska bidra till att stärka den svenska kompensförsörjningen inom naturvetenskap och teknik. Strategin inkluderar insatser för att attrahera fler kvinnor till STEM-utbildningar (U2025/00563).
- Regeringen har tagit initiativ till en successiv ökning av anslagen för forskning och utveckling fr.o.m. 2025 t.o.m. 2028 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 16 avsnitt 6.7.1 m.fl.). Satsningarna beskrivs närmare i forsknings- och innovationspropositionen och inkluderar flera större insatser som syftar till att stärka digitalisering, AI och andra framväxande tekniker i Sverige (prop. 2024/25:60).
- Regeringen har ställt krav på universitet och högskolor att redovisa hur de arbetar med att analysera behov av att utveckla utbildningsutbudet avseende AI samt insatser för att integrera AI-inslag i relevanta utbildningar (U2023/01406 m.fl.).
- Sedan den 1 januari 2023 finns ett nytt omställningsstudiestöd som syftar till att vuxna som är etablerade på arbetsmarknaden ska kunna finansiera studier som kan stärka deras framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov (prop. 2021/22:176, bet. 2021/22:AU12, rskr. 2021/22:365). Omställningsstudiestödet administreras av Centrala studiestödsnämnden och för 2025 finns nästan 4,9 miljarder kronor avsatta för stödet (prop. 2024/25:1 utg.omr. 15, bet. 2024/25:UbU2, rskr. 2024/25:103).
- Regeringen har tagit initiativ till etableringen av Cybercampus Sverige för att stärka både kompetensförsörjning och forskning inom cybersäkerhet (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16 avsnitt 5.6.3 och 5.7.65). Cybercampus är ett nationellt samarbete mellan flera universitet, forskningsinstitut, myndigheter och företag över hela Sverige.
- Regeringen har tagit initiativ till sänkt ersättningsnivå för expertskatt i den s.k. beloppsregeln (prop. 2024/25:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 12.3) och tog i januari 2025 emot delbetänkandet Skatteincitament för forskning och utveckling – en översyn av FoU-avdraget och expertskattereglerna (SOU 2025:3). Delbetänkandet har remitterats och remisstiden gick ut den 9 maj 2025.

Digitalisering av näringslivet

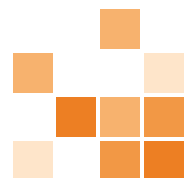
Mål för näringslivets digitalisering: Näringslivets digitala omställning ska öka för att stärka företagens innovationsförmåga, säkerhet, konkurrenskraft och hållbarhet.

Den digitala ekonomin växer snabbare än den totala ekonomin, i Sverige mer än dubbelt så snabbt och inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) i genomsnitt tre gånger så snabbt. Sedan 2005 finns mellan 46 och 48 procent av alla arbetstillfällen i Sverige inom den digitalt avancerade delen av landets ekonomi. Det är dock inte bara den digitalt avancerade delen av ekonomin som har fördelar av digitalisering. Inom de sektorer som i ett internationellt perspektiv anses ha lägst digital intensitet, exempelvis gruvnäring, transport och konstruktion, finns möjlighet att med mer avancerad digitalisering skapa stora vinster för effektivitet och klimat, ökad miljöhänsyn och minskad risk för liv och hälsa.

Utveckling av och tillgång till digital teknik är avgörande för Sveriges och Europas långsiktiga konkurrenskraft och säkerhet. I dagens geopolitiska läge är digital teknik en viktig faktor för ekonomisk säkerhet och strategisk autonomi. USA och Asien leder utvecklingen av avancerad digital teknik inom många områden. Svenska aktörer är beroende av digitala tjänster som ofta tas fram och utvecklas av företag från andra länder, ibland av auktoritära stater.

Även om digitaliseringen bland svenska företag har kommit långt, kan den digitala mognaden höjas ytterligare för att stärka konkurrenskraften, minska regionala skillnader och bidra till den samlade ekonomin i ännu större utsträckning.

Målsättningen när det gäller digitaliseringen av näringslivet syftar till att skapa affärsnytta, produktivitet, lönsamhet och tillväxt. Digitalisering kan sporra innovation och skapa ekonomiska möjligheter och underlätta kunskapsspridning. Införande av digital teknik måste kompletteras med förändrade arbetssätt och kompetensutveckling. Likaså är generellt förutsättningsskapande insatser, t.ex. tillgång till konnektivitet och god kompetensförsörjning, avgörande för näringslivets möjligheter att utveckla och använda digital teknik för att skapa konkurrenskraftiga produkter och tjänster, såväl som effektiva processer.

Nuläge och utmaningar

Internationella index visar att Sverige har starka positioner på flera områden som är viktiga för näringslivets utveckling. Sverige behöver dock bli bättre, särskilt inom AI-området. Flera initiativ har därför tagits för att ytterligare stärka Sveriges positioner, bl.a. genom satsningar på forskning, utveckling och innovation tillsammans med näringslivet i programmen Avancerad digitalisering och Impact innovation samt i samverkan med bl.a. AI Sweden, RISE Research Institutes of Sweden AB och Cybercampus Sverige. Regeringen gör också särskilda satsningar på säker, resilient, högpresterande och hållbar digital infrastruktur samt på strategiskt viktiga teknikområden som t.ex. kvantteknik, AI och autonoma system.

Ökande internationell konkurrens, snabb teknikutveckling och mer automatiserade arbetssätt skapar ett omvandlingstryck på olika sektorer och yrkesgrupper. Det är en utveckling som samhället måste kunna hantera för att dra nytta av de fördelar som uppstår på längre sikt. Den unikt svenska styrkan i samarbete, ibland uttryckt som den svenska modellen, har haft stor betydelse för den svenska ekonomins goda förmåga att ta till sig ny teknik utan att skapa kvardröjande arbetslöshet och utanförskap. Med AI-utvecklingen står Sverige inför ett nytt omvandlingstryck och måste lyckas med att realisera och kapitalisera värdet av data, införande av AI och fortsatt digitalisering av svenskt näringsliv. Det måste ske under ordnade förhållanden på arbetsmarknaden och med omtanke om individers hälsa och välbefinnande.

Både privata och offentliga initiativ behövs för att skapa ett svenskt näringsliv som är digitalt moget, tekniskt sofistikerat, internationellt konkurrenskraftigt och har förmåga att växa. Den digitala omställningen skapar affärsmöjligheter globalt och genererar möjligheter att attrahera utländska direktinvesteringar i Sverige. Regeringens arbete för att främja Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft bidrar till att stärka Sveriges ställning som prioriterad partner för digital omställning.

Internationella index: Sveriges prestation i internationella index, som på olika sätt beskriver näringslivets förutsättningar att utvecklas, är varierad. Sverige ligger högt i Global Innovation Index, Networked Readiness Index och World Competitiveness Rankings. I delar av dessa samlingsindex och i mer specialiserade index visar dock resultatet exempel på sämre prestationer. Viktigt i det avseendet är Sveriges AI-förmåga, där Sverige enligt Global AI Index 2024 ligger på plats 25 av 83 länder och Oxford Insight Government AI Readiness Index 2023 placerar Sverige på plats 14 av 193 länder.

Varje företag ansvarar för sin digitala utveckling. Regeringens roll är att skapa goda förutsättningar som underlättar för företagens digitalisering, fortsatta innovation och utveckling. Regionerna och Gotlands kommun ansvarar för en rad verksamheter och utvecklingsfrågor som är centrala för bl.a. näringslivets digitalisering. Det är viktigt att uppnå synergier med t.ex. regionernas arbete med digitaliseringsstrategier, regionala innovationsstrategier, strategier för smart specialisering eller motsvarande inom ramen för det regionala utvecklingsarbetet. De mer specifika behoven på dessa områden behöver formuleras gemensamt. Regeringens Digitaliseringsråd är avsett att vara ett forum där ansvarig minister och representanter för näringslivet och andra relevanta aktörer för en dialog om aktuella frågor inom digitaliseringsområdet. Digitaliseringsrådet kan i det arbetet bidra till genomförandet av strategin och utgöra en plattform för partnerskap och samverkan mellan näringsliv och offentlig sektor inom det digitala området.

Att arbeta med etikfrågor kopplade till utvecklingen av ny teknik är av största vikt. Många andra länder har inte samma fokus på t.ex. personlig integritet i sin lagstiftningsprocess som EU, eller har en mer innovationsdriven regleringstradition. Detta kan innebära att många regleringar kring hur ny teknik får eller ska användas riskerar att bli en konkurrensnackdel för EU. Därför behöver vi samtidigt arbeta för regelförenklingar.

Regeringen har en uttalad ambition att identifiera förenklingsmöjligheter och minska företagens regelbörda och administrativa kostnader. År 2024 inrättade regeringen ett förenklingsråd och ett implementeringsråd. Förenklingsrådet ska bl.a. föreslå hur befintliga svenska regelverk kan förenklas, medan implementeringsrådet ska stärka svenska företags konkurrenskraft genom att undvika implementering över miniminivån och motverka oönskade regelbördor när EU:s regelverk genomförs i svensk rätt. Båda dessa initiativ är särskilt relevanta i relation till de många lagstiftningsprodukter som näringslivet kan uppfatta som komplexa och svårtolkade.

Sverige har många enhörningsföretag, dvs. startup-företag som oftast verkar inom den digitala sektorn och som värderas till mer än en miljard USD. Den tidigare starka tillväxten av nya enhörningsföretag har dock avtagit och Sverige har liksom övriga Europa utmaningar med att få startups att växa till miljardföretag.

Det stora antalet EU-regleringar inom exempelvis AI, data och säkerhet kan, om reglerna upplevs vara komplexa att efterleva, påverka innovation och nyföretagande. Det saknas i dag tillräcklig kunskap om och förståelse för flera sådana nya regelverk, exempelvis när det gäller AI-förordningen, Cyberresiliensförordningen och Dataskyddsförordningen. Komplexa regler och bristande kunskaper kan ha en avkylande effekt på innovation och nyföretagande och innebär att EU hamnar på efterkälken i strävan efter att techbolag ska etablera sig här. Den etiska aspekten av AI är viktig, men får inte bidra till att Sverige och Europa inte kan tillgodogöra sig nytan av nya tekniker beroende på för stark reglering. En sådan utveckling kan innebära att exempelvis patienter går miste om nya vårdtekniker. En självklar del av arbetet med att utforma regler kring nya tekniker är att vi fullt ut ska kunna tillgodogöra oss dess goda effekter.

Exempel på privat-offentlig samverkan:

Forsknings- och innovationsprogrammet Avancerad Digitalisering är ett initiativ från näringslivet som startades 2021 och genomförs i samverkan med staten genom Verket för innovationssystem, med kansli och administration på arbetsgivarorganisationen Teknikföretagen. Inom programmet planeras insatser på upp till en miljard kronor under 2025 inom fyra prioriterade nyckelområden. Programmets ambition är att satsningen ska fortsätta till i vart fall 2030.

Under 2023 investerade Sverige 3,6 procent av BNP i forskning och utveckling, vilket väl möter EU:s mål på 3 procent. Företagen stod för 74 procent av investeringarna. Trots dessa betydande satsningar bedömer regeringen i forsknings- och innovationspropositionen att de nationella investeringarna i forskning och innovation måste öka markant under kommande år (prop. 2024/25:60).

Aktivt deltagande från näringsliv och offentlig sektor i EU-program och fonder som exempelvis Programmet för ett digitalt Europa är ett viktigt verktyg för Sveriges digitala framtid. Medverkan från näringslivet i strategiska EU-projekt har också potential att bidra till en långsiktigt positiv samhällsutveckling.

Sverige presterar relativt svagt inom AI-användning och dataanalys, vilket delvis kan tillskrivas brist på specialister i näringslivet. Det råder kompetensbrist och hög konkurrens om rätt digital kompetens, särskilt för AI-användning och för små- och medelstora företag.

Delmål och åtgärder

Delmål: Samverkan mellan stat, näringsliv och organisationer ska bidra till fler effektiva insatser för företagens digitala omställning, utveckling och användning av ny teknik, såsom AI.

Genom samverkan kan stat och näringsliv åstadkomma mer än vad de kan göra var för sig. Regeringens ansvar för näringslivets digitalisering är att skapa goda förutsättningar för näringslivet att utvecklas på de sätt som företag efterfrågar. Många områden kan utvecklas genom att inrätta tydliga strukturer för närmare samverkan mellan näringslivet och det offentliga. Insatser kan bl.a. ske genom privata initiativ och samverkan mellan statliga myndigheter och andra offentliga aktörer, som exempelvis genom Verket för innovationssystem-programmet Avancerad digitalisering där initiativ från näringslivsföreträdare och Verket för innovationssystem har lett till ett samarbete av nationell nytta och relevans.

Delmål: Andelen företag med hög digital intensitet, som är internationellt konkurrenskraftiga och har förmåga att växa genom innovation och hållbarhet, ska öka.

Digitalt mogna företag presterar ofta bättre än mindre mogna företag i alla sektorer. Svenska företag kan ytterligare höja den digitala mognaden för att stärka sin konkurrenskraft och växa genom innovation och ekonomisk utveckling på ett hållbart sätt. Det är därför viktigt med ett mål enligt ovan som syftar till att öka andelen företag som använder bl.a. molntjänster, dataanalys och AI och har uppnått grundläggande eller hög nivå av digital intensitet.

Delmål: Företagens kontakter med statliga myndigheter ska vara smidiga och enkla samtidigt som deras administrativa kostnader ska minska genom digital omställning och användning av ny teknik, såsom AI.

Digitaliseringen av den offentliga förvaltningen kan förenkla företagens kontakter med statliga myndigheter och minska deras administrativa kostnader. Det är en problematisk utveckling att företagens totala regelkostnader fortsätter att öka. Regeringen driver en offensiv förenklingsagenda och prioriterar åtgärder för att minska företagens regelbörda och förenkla regler i syfte att stärka, såväl stora som små, svenska företags konkurrenskraft. Det ska vara smidigt, enkelt och säkert att starta och driva företag och företagens administrativa kostnader för kontakter med myndigheter bör minska.

Urval av beslutade åtgärder

- Regeringen har tillsatt ett förenklingsråd och ett implementeringsråd i syfte att identifiera förenklingsmöjligheter i olika skeden i lagstiftningskedjan och minska företagens regelbörda, administrativa kostnader och fullgörandekostnader (SFS 2024:201 och dir. 2024:51).
- Regeringen har gett Verket för innovationssystem i uppdrag att etablera och koordinera en struktur för bättre samordning av det offentliga stödet till unga innovativa företag med syftet att stärka förutsättningarna för utveckling och tillväxt i dessa företag genom ett mer effektivt stödsystem (KN2024/01060).
- Regeringen har gett Verket för innovationssystem i uppdrag att stärka programmet Avancerad digitalisering (KN2023/02784). Förstärkningarna till programmet beskrivs närmare i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2024/25:60).
- Regeringen har tagit initiativ till ett beställningsbemyndigande som möjliggör deltagande i fleråriga projekt inom ramen för EU-programmet för ett digitalt Europa (prop. 2024/25:1 utg.omr. 22 avsnitt 4.6.4). Regeringen har även avsatt medel till Verket för innovationssystem för hantering av den nationella medfinansieringen till programmet (Fi2024/02483).
- Regeringen har tillsatt en utredning som ska analysera behovet av och föreslå kompletterande bestämmelser som behövs i syfte att anpassa svensk rätt till EU:s cyberresiliensförordning. Utredningen ska även överväga lämpliga former av stöd till små- och medelstora företag gällande regelefterlevnad av förordningen (dir. 2024:119). Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2025.
- Regeringen har antagit Nationell strategi för cybersäkerhet 2025–2029. Regeringens inriktning i strategin är bl.a. att små och medelstora företag behöver målgruppsanpassat stöd och vägledning rörande sitt systematiska cybersäkerhetsarbete (skr. 2024/25:121).

- Regeringen har tagit initiativ till utökade medel till det nationella samordningscentret för forskning och innovation inom cybersäkerhet (NCC-SE) på Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, för att genomföra utlysningar och utveckla Cybernoden (prop. 2024/25:1 utg. omr. 6 avsnitt 5.5.3 och 5.6.6).
- Regeringen har tillsatt kommittén om förenklad beskattning av ägare till fåmansföretag (Fi 2022:04), som bl.a. haft i uppdrag att analysera på vilket sätt fåmansföretagsreglerna kan ändras för att göra de särskilda bestämmelserna om lättnader i beskattningen av personaloptioner mer effektiva när det gäller att attrahera och behålla nyckelkompetens (dir. 2023:128). Kommittén har i sitt slutbetänkande lämnat förslag till generella förbättringar av fåmansföretagsreglerna (SOU 2024:36). Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.
- Regeringen har beslutat om en ny ägarpolicy med en uttryckt förväntan att bolag med statligt ägande ska ha långsiktiga ambitioner och god omställningsförmåga (Fi2024/01778). Mot bakgrund av detta anser regeringen att det är positivt att bolag med statligt ägande har möjlighet att stärka kunskapsöverföringen och samarbetet mellan sig relaterat till digital transformation och kan dra nytta av att de tillhör en portfölj av bolag med samma ägare.

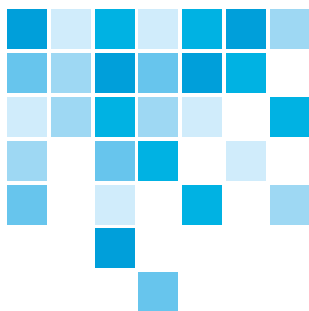
Planerade åtgärder

- Regeringen avser att ge Statistiska centralbyrån i uppdrag att närmare mäta företagens användning av AI. Syftet är att bättre beskriva AI-användningen i företag och öka kunskapen om hur AI kommer till användning i allt fler branscher.

Digitalisering av den offentliga förvaltningen

Mål för förvaltningens digitalisering: Sverige ska ha en offentlig förvaltning som förenklar och bidrar till minskad administration genom användarvänliga, säkra och trygga digitala tjänster som effektiviseras med hjälp av AI- och datadriven utveckling.

Den offentliga förvaltningen är redan i dag i många avseenden digital med möjlighet att exempelvis boka vårdbesök online eller få automatiska påminnelser om vaccinationer. Dessutom erbjuder flera vårdgivare digitala vårdmöten. För företag innebär digitaliseringen att ansökningar om tillstånd eller stöd kan hanteras snabbare och mer effektivt, vilket frigör tid för kärnverksamheten. Inom rättsväsendet har digitaliseringen gjort det möjligt att dela information mellan myndigheter snabbare och säkrare. För att minska mängden felaktiga utbetalningar inom välfärden används avancerade digitala system för att upptäcka och stoppa fusk.

Det finns emellertid även strategiska utmaningar som regeringen behöver adressera när det gäller den offentliga förvaltningens digitalisering. Medborgarnas, företagens och organisationernas myndighetskontakter kan fortfarande vara osammanhängande, krångliga och otillgängliga. Alla delar av den offentliga förvaltningen har inte kommit lika långt i sin digitala utveckling, vilket kan göra att tjänster skiljer sig åt i olika delar av landet eller beroende på vilken statlig myndighet, kommun eller region som kontakts. All data som behövs i olika samhällsprocesser finns i dag inte i digital form. Många statliga myndigheter, kommuner och regioner sitter fast i äldre, icke standardiserade, informationssystem, vilket innebär att de har svårt att modernisera sin verksamhet med hjälp av AI och data. Föråldrade regler och system gör det också svårt att utveckla nya digitala lösningar.

Regeringen vill genom strategin tydliggöra mål för digitaliseringen av den offentliga förvaltningen samt förstärka samordningen och uppföljningen. Därigenom ska Sverige få en offentlig förvaltning med digitala tjänster som är enkla, tillgängliga, trygga och smidiga och som bedriver en effektiv AI- och datadriven verksamhet – oavsett om det handlar om att få utbildning, ansöka om ersättning för vård av barn, ansöka om tillstånd för olika verksamheter eller förhindra välfärdsbrott.

Delmålen i detta kapitel är baserade på sex principer som framgår av OECD:s ramverk för digital förvaltning: En proaktiv digital förvaltning, användarcentrerad digitalisering, öppenhet som standard, förvaltningen som plattform, en datadriven offentlig sektor och digitalt som förstahandsval.

Kapitlet fokuserar i huvudsak på digitaliseringen av den offentliga förvaltningen, dvs. statliga myndigheter, kommuner och regioner. Regleringen av kommunernas och regionernas skyldigheter ska enligt regeringsformen som utgångspunkt beslutas av riksdagen. Med detta som utgångspunkt är syftet med delmålen nedan att åtgärder som genomförs även ska vara till nytta för och förbättra förutsättningarna för kommuner, regioner och privata aktörer som bedriver offentligt finansierad verksamhet.

Enkla, trygga och smidiga myndighetskontakter

Nuläge och utmaningar

Sverige har under lång tid gjort framsteg för att för enkla och förbättra de digitala kontakterna mellan den offentliga förvaltningen och medborgarna. Genom tjänster som t.ex. bank-id och Skatteverkets e-tjänster har det blivit enklare för medborgare att deklarerar, registrera ägarbyte av fordon online, ansöka om föräldrapenning eller om skolplats. Företag kan snabbt lämna in årsredovisningar eller rapportera mervärdesskatt digitalt, vilket sparar både tid och resurser. Denna utveckling har gjort vardagen smidigare för många och samtidigt ökat effektiviteten i den offentliga förvaltningen.

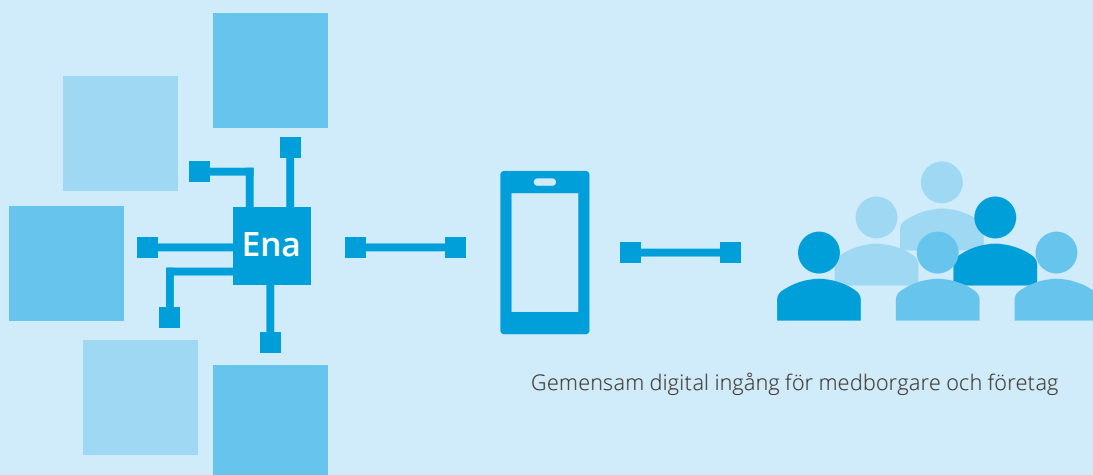
Trots dessa framsteg är tillgängligheten vid digitala myndighetskontakter fortfarande ojämn och tjänsterna är ibland svåra att navigera. En medborgare som är van att enkelt logga in för att deklarerar kan mötas av helt olika system och terminologi där det inte är motiverat, t.ex. när den söker bygglov i sin kommun eller behöva flera appar för ett barn i förskolan. Skillnader i tekniska lösningar och hur begrepp används mellan olika myndigheter riskerar att skapa en fragmenterad och förvirrande användarupplevelse. Bristen på enhetliga plattformar gör att medborgare och företag kan behöva fylla i samma information flera gånger eller navigera mellan olika system som inte är kopplade till varandra. Det finns även brister vad gäller tillgänglighet, säkerhet och användbarhet för vissa digitala tjänster och system, då de inte är utformade för att möta användarnas olika behov och förutsättningar.

Delmål och åtgärder

Delmål: Sverige bör etablera en gemensam digital ingång som samlar de viktigaste digitala tjänsterna inom offentlig förvaltning. Ingången ska vara enkel, trygg och användarvänlig och ge både medborgare och företag möjlighet att hantera sina ärenden smidigt och säkert.

Regeringen vill att det ska vara enkelt och smidigt för medborgare att navigera bland offentliga digitala tjänster, oavsett tekniska förkunskaper. Arbetet mot en gemensam digital ingång för de viktigaste digitala tjänsterna bör därför inledas genom utforskande utveckling. Genom att samla grundläggande tjänster som e-legitimation, digital post och ärende- och ombudshantering och involvera användarna i utvecklingen, kan användarnas behov av enkla och smidiga kontakter med den offentliga förvaltningen tillfredsställas. För företagare bör ingången t.ex. underlätta ansökan om stöd och hantering av tillstånd. Samtidigt måste den präglas av hög cybersäkerhet och skydd av personlig integritet så att användarna ska känna sig trygga med hur deras uppgifter hanteras. Ingången bör kunna använda avancerad teknik som AI för att förutse användarnas behov och erbjuda proaktiva tjänster, som t.ex. att skicka påminnelser om kommande tidsfrister eller automatiskt föreslå dokument som behöver lämnas in.

Den nationella digitala infrastrukturen Ena kopplar samman olika system och utgör en gemensam teknisk grund för en gemensam digital ingång där medborgare och företag kan nå de viktigaste digitala tjänsterna på ett och samma ställe. Ingången kan möjliggöra för de olika delarna av den offentliga förvaltningen som helhet att erbjuda en sömlös upplevelse för användarna. Genom att öppna upp för tredjepartsleverantörer att utveckla tjänster baserade på offentliga data, t.ex. med hjälp av tydliga riktlinjer och öppna API:er, dvs. tekniska gränssnitt som gör att system kan kommunicera på ett standardiserat sätt, kan ett ekosystem av innovativa lösningar skapas. Exempelvis kan applikationer utvecklas för att hjälpa företagare att planera och rapportera utgifter, eller för att ge medborgare tillgång till skraddarsydda myndighetskontakter.

Ena är ett samlingsnamn för olika system, komponenter och standarder som gör det möjligt för den offentliga förvaltningen att dela digital information med medborgare, företag och organisationer samt med andra myndigheter inom Sverige och inom EU, med rätt behörighet och säkerhetsnivå.

Delmål: Alla digitala tjänster och system inom den offentliga förvaltningen, både interna och externa, ska vara användarvänliga, lättförståeliga och tillgängliga för användare.

Digitala tjänster och system inom offentlig förvaltning behöver utvecklas med användarvänlighet i fokus för att öka nyttjandegraden och förbättra effektiviteten. Exempelvis är det viktigt att medarbetare inom vården snabbt kan få åtkomst till patientdata utan tekniska hinder, medan medborgare och företag enkelt ska kunna använda intuitiva e-tjänster.

Olika användargrupper behöver involveras i utvecklingen av digitala tjänster. Medarbetare i offentlig förvaltning, som använder systemen dagligen, har specifika behov kopplade till sina arbetsuppgifter och roller. Exempelvis kan en lärare behöva enkla verktyg för att snabbt registrera elevernas närvaro och betyg och en kommunanställd smidiga funktioner för att handlägga bygglovsansökningar. Det är också viktigt att kartlägga medborgarnas, företagarnas och organisationernas behov för att säkerställa att de externa digitala tjänsterna ger en smidig och inkluderande upplevelse. Det är av stor vikt att säkerställa att tjänsterna är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Genom detta ska offentliga tjänster bli mer inkluderande och tillgängliga för alla delar av samhället.

Eftersom digitala system också utnyttjas av kriminella och antagonister är det centralt att ett säkerhetsperspektiv, utifrån användarnas behov av skydd mot bedrägerier och brott, beaktas noga vid utveckling av nya lösningar.

Delmål: Den offentliga förvaltningens försörjning av informationssystem ska vara långsiktigt hållbar och offentliga data ska vara en bred värdeskapande resurs för samhället, som bidrar till innovation, transparens och effektivitet.

Regeringen vill skapa förutsättningar för innovation, samverkan och effektiv resursanvändning. Som ett led i detta behöver offentliga data och beslutsprocesser, inklusive algoritmer, vara tillgängliga för allmänheten att ta del av och engagera sig i inom ramen för gällande lagstiftning och med hänsyn till nationella och allmänna intressen. Utgångspunkten är att transparens och ansvarstagande är centrala faktorer för att bygga förtroende, samtidigt som det underlättar utvecklingen av nya digitala tjänster och hållbara affärsmodeller.

För att säkerställa en långsiktig och hållbar försörjning av informationssystem är det viktigt att offentliga organisationer ställer krav på öppna standarder, API:er och interoperabilitet, dvs. informationssystemets förmåga att samverka med varandra, i offentliga upphandlingar och anpassar kraven till de förutsättningar som leverantörerna på marknaden har.

Detta i syfte att stärka förmågan att bygga informationssystem som är mer utbytbara, interoperabla och som kan dela data både inom den offentliga förvaltningen och med externa aktörer. För en långsiktig informationsförsörjning i det offentliga krävs format som säkerställer äkthet och integritet hos data vid migrering mellan olika informationssystem. För att möjliggöra en mer effektiv, transparent och ansvarsfull användning av data som en strategisk resurs för verksamhetsutveckling är det nödvändigt att åtgärda rättsliga hinder för datadelning. Det måste också klargöras vad som behöver prioriteras vid upphandlingar av informationssystem på ett sätt som säkerställer en balans mellan effektivitet, öppenhet, säkerhet och skyddet av den personliga integriteten.

Urval av beslutade åtgärder

- Regeringen har gett Polismyndigheten i uppdrag att utfärda en statlig e-legitimation (Ju2025/00740). Regeringen har även gett Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att utveckla en digital identitetsplånbok (Fi2024/00591 m.fl.).
- Regeringen har gett Naturvårdsverket och Folkhälsomyndigheten i uppdrag att tillsammans med länsstyrelserna ta fram underlag för utveckling av e-tjänster och vägledning för anmälan och ansökan av olika typer av verksamheter hos kommunerna (KN2024/02097).

Planerade åtgärder

- Regeringen avser att ge Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att analysera utmaningar och möjligheter kopplade till etableringen av en gemensam digital ingång för medborgarna. Uppdraget ska syfta till att skapa en mer sammanhållen och användarvänlig förvaltning.
- Regeringen avser att ge Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att driva på datadriven innovation och öppna data genom att vidareutveckla Sveriges dataportal, stödja initiativ för öppna data samt ta fram en dataplan för publicering av offentliga data, som har behandlats med integritetsbevarande metoder, t.ex. anonymisering, för att stärka tillgängligheten och användningen av offentlig information som en resurs för innovation.
- Regeringen avser att ge Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att utvärdera och ge rekommendationer för publicering av värdefulla dataset och andra efterfrågade datamängder. Uppdraget ska driva på arbetet med att publicera och för relevanta aktörer tillgängliggöra värdefulla dataset, med integritetsbevarande metoder, och skapa en mer strategisk användning av öppna data.
- Regeringen avser att öka användarcentreringen av e-tjänster genom att ge Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att ta fram designprinciper som bl.a. innefattar hur användaren ska inkluderas i varje fas av utvecklingen.
- Regeringen avser att ge Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att uppdatera riktlinjerna för öppna programvaror och standarder, i syfte att främja innovation, samverkan och en bredare användning av öppna lösningar inom offentlig förvaltning.

En effektivare AI- och datadriven offentlig förvaltning

Nuläge och utmaningar

AI har potential att förändra den offentliga förvaltningen i grunden genom att effektivisera processer, höja kvaliteten på tjänster och spara resurser. AI gör det möjligt att automatisera repetitiva uppgifter, analysera stora datamängder och identifiera mönster för att optimera resursanvändningen. Exempelvis kan AI förutsäga resursbehov inom vården, automatisera handläggning av studiestöd och hjälpa polisen att analysera brottsdata. Detta kan skapa snabbare beslut och smidigare service för medborgarna.

Trots potentialen är utvecklingen av AI- och datadriven verksamhet i Sverige ojämn. Endast ett fåtal större myndigheter har förutsättningar att utveckla språkmodeller och endast 45 av 600 aktörer i den offentliga förvaltningen har förutsättningar att utveckla AI-lösningar. Många aktörer saknar tillräcklig teknisk infrastruktur, datamognad och kompetens. Fragmenterade system och manuella processer hämmar samarbete och avsaknaden av en nationell digital infrastruktur försvårar datadelning och skalbara lösningar.

Data lagras ofta i separata stuprörssystem, där varje aktör använder egna, isolerade system som inte kommunicerar med varandra. Detta skapar betydande hinder för samarbete och datadelning, vilket i sin tur begränsar möjligheterna att dra nytta av synergier mellan olika verksamheter. Genom att koppla samman systemen och möjliggöra datadelning av icke-skyddsvärda data i realtid, kan den offentliga förvaltningen bli mer sammanhållen och effektiv.

Utvecklingen av den nationella digitala infrastrukturen är central för att möjliggöra AI och datadelning i realtid. För att detta ska ske på ett ansvarsfullt sätt krävs att juridiska och etiska utmaningar hanteras så att medborgarnas förtroende upprätthålls. Det gäller särskilt utmaningar kopplade till dataskyddsförordningen och hantering av känsliga personuppgifter samt till skyddet för den personliga integriteten.

Delmål och åtgärder

Delmål: Med AI och ny teknik ska den offentliga förvaltningen minska handläggningstider, förbättra kvaliteten och transparensen i beslutsunderlag samt leverera rättssäkra och långsiktigt hållbara tjänster som är inkluderande, lätta att använda och tillgängliga för medborgare och företag.

Genom ansvarsfull och innovatonsinriktad teknikutveckling vill regeringen skapa förutsättningar för en AI-driven offentlig förvaltning där AI och kvalitetssäkrade data används för att förbättra samhällsnyttan, minska handläggningstider och leverera rättssäkra och inkluderande tjänster.

För att nå målet behöver tillgången till och kvaliteten på data stärkas genom standardisering, tillgängliggörande och utveckling av datautrymmen som stödjer innovation och avancerade analyser. Dessutom behöver tydliga regelverk och riktlinjer för att säkerställa rättssäker och etisk användning av AI tas fram, samtidigt som kompetensen inom offentlig förvaltning behöver stärkas.

Delmål: Den offentliga förvaltningen ska använda data för att driva innovation, förbättra samhällsnyttan, effektivisera sin verksamhet, stödja datadrivet beslutsfattande och stärka samverkan mellan statliga myndigheter, kommuner, regioner och andra aktörer.

För att möjliggöra en datadriven offentlig förvaltning där data används strategiskt med avsikt att driva innovation, effektivisera verksamheter och stärka samverkan, behöver avancerade analysmetoder och AI-baserade verktyg som stärker beslutsfattande och regelgivning utvecklas. Regelverken behöver moderniseras och cybersäkerheten stärkas för att säkerställa en rättssäker och effektiv informationshantering, där offentliga data delas på ett tryggt, säkert och strukturerat sätt. Den offentliga förvaltningen ska också underlätta individens kontroll över sin data och styrning. Interoperabilitet behöver utvecklas för att möjliggöra effektiv data-

delning, samtidigt som datakompetens och digital kapacitet i den offentliga förvaltningen behöver stärkas. Dessutom kan äldre data behöva digitiseras, dvs. konverteras från fysiskt till digitalt format. På så sätt kan det skapas en innovativ, säker och effektiv offentlig förvaltning som möter framtidens behov och som genererar samhällsnytta för medborgare och företag.

Delmål: Ena – Sveriges digitala infrastruktur, ska byggas med gemensamma standarder och hög säkerhet för att möjliggöra AI- och datadriven utveckling, säkerställa effektiv datadelning, skapa en gemensam väg in till den offentliga förvaltningen samt främja samverkan mellan offentliga och privata aktörer.

Regeringen vill förbättra förutsättningarna för myndigheternas digitala verksamhetsutveckling genom att se den offentliga förvaltningen som en plattform. Den nationella digitala infrastrukturen Ena ska fungera som en gemensam resurs som möjliggör säker och effektiv datadelning mellan statliga myndigheter, kommuner, regioner och privata aktörer. Genom att bryta upp dagens fragmenterade system och skapa sömlösa informationsflöden med hjälp av gemensamma komponenter, kan Ena förbättra samverkan, effektivisera resursanvändningen och frigöra kapacitet för innovation.

För att säkerställa att data och algoritmer hanteras säkert och etiskt måste Ena också leva upp till regelverk och riktlinjer för den personliga integriteten och dataskydd. Standardiserade protokoll och interoperabla system är avgörande för att möjliggöra säkra informationsflöden. Samtidigt skyddar investeringar i cybersäkerhet och moderna molntjänster känsliga data från hot. För mindre statliga myndigheter och kommuner är det särskilt viktigt att ansluta sig till Ena eftersom de många gånger saknar tekniska resurser och kompetens att utveckla egna lösningar. För att undvika fortsatt fragmentering behöver staten skapa tydliga riktlinjer för anslutningsprocessen, erbjuda stöd till mindre aktörer och säkerställa långsiktig finansiering. Exempelvis kan ekonomiska incitament och utbildningsprogram underlätta anslutningen och stärka kapaciteten hos mindre aktörer.

Urval av beslutade åtgärder

- Regeringen har gett Myndigheten för digital förvaltning och Integritetsskyddsmyndigheten i uppdrag att ta fram vägledande riktlinjer för användning av generativ AI och genomföra kompetenshöjande insatser. Syftet med uppdraget är att främja att generativ AI används inom den offentliga förvaltningen på ett effektivt, säkert och etiskt sätt (Fi2024/01535).
- Regeringen har i november 2024 beslutat om förordningen (2024:1005) om samordnad och säker statlig it-drift för att öka säkerheten och kostnadseffektiviteten i statliga myndigheters it-drift. Syftet är att staten ska få tillgång till moderna, säkra och kostnadseffektiva it-verktyg och tjänster anpassade till verksamhetens behov.
- Regeringen har gett Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarets radioanstalt i uppdrag att genomföra en nationell kartläggning av kommuners tekniska cybersäkerhetsförmåga. Syftet med kartläggningen är att identifiera åtgärder som kommuner själva kan vidta kostnadseffektivt och också vara ett stöd i att göra prioriteringar av nödvändiga framtida investeringar inom cybersäkerhetsområdet (Fö2025/00540).
- Regeringen har gett Verket för innovationssystem i uppdrag att stärka programmet Avancerad digitalisering (KN2023/02784). Regeringen har också i forsknings- och innovationspropositionen tydliggjort att myndigheter kan delta i programmet för att exempelvis snabbt kunna implementera AI och annan ny teknik (prop. 2024/25:60). Programmet finansieras till lika delar av staten och näringslivet.
- Regeringen har tillsatt en utredning om interoperabilitet vid datadelning som bl.a. haft i uppdrag att överväga om det finns ett behov av föreskriftsrätt på området och i vilken omfattning, samt lämna de författningsförslag som övervägandena föranleder (dir. 2022:118). Utredningen har i sitt slutbetänkande lämnat förslag om en lag om den offentliga förvaltningens interoperabilitet (SOU 2023:96). Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

- Regeringen har tillsatt en utredning om kompletterande bestämmelser till EU:s dataförordning. Utredaren ska bl.a. identifiera och föreslå de tekniska, organisatoriska och juridiska förutsättningar som krävs för att svenska offentliga organ ska kunna ta emot, hantera och dela data från företag vid exceptionella omständigheter (dir. 2024:97 och dir. 2025:46). Uppdraget ska redovisas senast den 22 december 2025.

Planerade åtgärder

- Regeringen avser att ge Ekonomistyrningsverket i uppdrag att främja innovation och stärka AI-utvecklingen genom att tillgängliggöra kvalitetssäkrade data om myndighetsstyrning. Ekonomistyrningsverket ska strukturera och tillgängliggöra centrala styrningsdokument som kan användas för exempelvis träning av språkmodeller.
- Regeringen avser att ge Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att utforska modeller där enskilda kan äga och ha kontroll över sin data, med särskilt fokus på AI-baserad utveckling. Syftet är att stärka individens självbestämmande över sina uppgifter och samtidigt främja altruistiska datadelningar för samhällsnyttiga ändamål.
- Regeringen avser att ge Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att inventera behovet av gemensamma plattformar för analyskapacitet och föreslå lösningar för att skapa en stark grund för framtida AI- och datadrivna analyser.
- Regeringen avser att ge Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att genomföra en översyn av existerande digitala infrastrukturella lösningar för att optimera deras användning och kostnadseffektivitet.
- Regeringen avser att ta fram en molnpolicy. Molnpolicyn ska bidra till att stärka den offentliga förvaltningens användning av molntjänster, med beaktande av såväl säkerhetsaspekter som funktionalitetsfrågor och innovation.
- Regeringen avser att utreda hur både digital och fysisk myndighetskommunikation i enskilda ärenden kan garanteras långsiktigt, med fokus på att säkerställa robusthet och tillgänglighet för alla.
- Regeringen avser att genomföra en nationell kartläggning av kritiska äldre system inom offentlig förvaltning som inkluderar en riskbedömning och kalkyl över besparingspotential för att modernisera och effektivisera it-miljön.

Ett ramverk för förbättrad samordning och uppföljning av digitaliseringen av den offentliga förvaltningen

Nuläge och utmaningar

Den svenska förvaltningsmodellen, med fristående statliga myndigheter och ett starkt kommunalt självstyre, skapar möjligheter för lokal innovation och utveckling av anpassade digitala lösningar. Många statliga myndigheter, kommuner och regioner har framgångsrikt implementerat tjänster som effektiviserar handläggning och förbättrar servicen till medborgare. Exempelvis har digitala plattformar för ansökningar om bygglov eller ekonomiskt bistånd gjort det enklare och snabbare att få hjälp. Samtidigt innebär den decentraliserade strukturen stora utmaningar för en effektivisering av den offentliga förvaltningen. Digitaliseringen har ofta genomförts isolerat, vilket har lett till parallella lösningar, ineffektivt resursutnyttjande och bristande samordning av informationsutbyte. Befolkningsmässigt små och medelstora kommuner saknar ofta tillräckliga resurser och kompetens för att hålla jämna steg med den tekniska utvecklingen och för digitisering av samhällsviktiga data. Otydlig ansvarsfördelning mellan statliga myndigheter, kommuner och regioner gör det svårt att nå en enhetlig och strategisk inriktning.

Sverige står nu inför utmaningar med fragmentering och bristande samordning, där den decentraliserade förvaltningsmodellen resulterar i parallella lösningar och ineffektiv resursanvändning. Befolkningsmässigt små och medelstora kommuner och små- och medelstora myndigheter präglas ofta av kapacitetsbrist, vilket begränsar deras förmåga att implementera och skala upp digitala lösningar. Dessutom hindrar fragmenterade system och otydliga regelverk effektiv och säker datadelning.

Delmål och åtgärder

Delmål: Sverige ska ha en sammanhållen och effektiv styrning av digitaliseringen av den offentliga förvaltningen, där en tydlig ansvarsfördelning, långsiktig finansiering och gemensamma prioriteringar möjliggör en innovativ, effektiv, samordnad och användarvänlig verksamhet som levererar hög samhällsnytta.

Regeringen ser behov av att stärka den strategiska styrningen och uppföljningen av den offentliga förvaltningens digitalisering genom att prioritera utveckling, förvaltning och användning av den nationella digitala infrastrukturen Ena. Syftet är att säkerställa en långsiktigt hållbar, säker, behovsanpassad och sammanhållen digital infrastruktur som svarar mot de behov som finns och därmed regeringens strategiska mål. Samtidigt behöver sektorspecifika lösningar utvecklas inom respektive område. En god samordning mellan Enas nationella digitala infrastruktur och sektorsspecifika digitala infrastrukturer, där det är lämpligt och möjligt, är avgörande för att säkerställa synergier och effektiv resursanvändning.

För att säkerställa en samordnad och strategisk utveckling av den nationella digitala infrastrukturen behövs en tydlig och förstärkt samordning och koordinering av Ena. För att säkerställa en behovsanpassad och effektiv utveckling av Ena, krävs även en arena för dialog mellan aktörer som är relevanta för digital infrastruktur, interoperabilitet och datadriven utveckling. Det finns även behov av en effektiv mottagarorganisation inom Regeringskansliet för att hantera levererade prioriterings- och finansieringsförslag.

Det är av vikt att regeringen och myndigheterna skapar incitament för att utveckla och testa nya lösningar samt etablerar metoder som hanterar risker på ett ansvarsfullt och strukturerat sätt. Genom att kombinera flexibilitet och ansvarstagande kan den offentliga förvaltningen bli en drivkraft för innovation som levererar samhällsnytta och stärker förtroendet för digitaliseringens möjligheter.

Genom att modernisera regelverken för förvaltningens digitala informationshantering kan innovation stimuleras, datadelning underlättas och medborgarnas förtroende för digitala tjänster stärkas. En tydlig anpassning till internationella standarder och EU-lagstiftning är avgörande för att möjliggöra effektiv samverkan mellan berörda aktörer och säkerställa att regelverken efterlevs på ett enhetligt sätt.

Urval av beslutade åtgärder

- Regeringen har gett ett 30-tal myndigheter uppdrag eller återrapporteringskrav rörande sin användning eller påverkan av AI (Fi2024/02478, Fi2024/00591 m.fl.) och Försvarets materielverk har fått i uppdrag att redovisa hur myndighetens digitala förmåga, inklusive förmåga att använda AI och data, behöver utvecklas för att öka totalförsvarets robusthet, förmåga och motståndskraft (Fö2023/01749).
- Regeringen har beslutat om förordningen (2025:237) om det nationella cybersäkerhetscentret vid Försvarets radioanstalt. Förordningen ska ge en tydlig och långsiktig styrning som lägger grunden för ett välfungerande nationellt cybersäkerhetscenter och tydliggör dess roll i det nationella cybersäkerhetsarbetet.
- Regeringen har gett Tillväxtverket i uppdrag att utreda hur AI kan användas i statliga myndigheters arbete för att förenkla för företag (KN2025/00530).

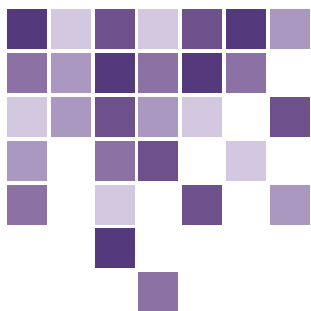
Planerade åtgärder

- Regeringen avser att ge Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att samordna och koordinera utvecklingen av den nationella digitala infrastrukturen Ena och årligen rapportera in en strategisk färdplan för investeringar i digital infrastruktur. Myndigheten ska även få i uppdrag att inrätta ett råd för digital infrastruktur, interoperabilitet och datadriven utveckling.
- Regeringen avser att ge Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att etablera ett anslutnings- och innovationscenter som en plattform för att effektivisera anslutningen och användningen av Ena samt främja säkerhet och utveckling av innovativa digitala lösningar för offentlig förvaltning.
- Regeringen avser att inrätta en samordningsfunktion inom Regeringskansliet med uppgift att följa investeringar i digitala infrastrukturer och andra prioriterade sektorsövergripande digitaliseringsfrågor inom den offentliga förvaltningen som exempelvis interoperabilitet, AI och datadriven förvaltningsutveckling.
- Regeringen avser att ge Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att nollmäta effekterna av Ena samt löpande följa realiseringen av besparingar och andra nyttor för att möjliggöra en omfördelning av verifierade besparingar.

Digitalisering av välfärden

Mål för välfärdens digitalisering: Sverige ska erbjuda säkra välfärdstjänster av hög kvalitet som ger mer tid och förbättrad livskvalitet för mottagare av välfärdstjänster samt minskar administrationen och förbättrar arbetsmiljön för personalen.

Den svenska välfärdsmodellen är bred och omfattar verksamhet under en rad statliga myndigheter, kommuner, regioner och privata företag inom exempelvis vård, socialtjänst och skola. Socialtjänsten omfattar bl.a. äldreomsorg och insatser för personer med funktionsnedsättning. Målet för välfärdens digitalisering fokuserar på den del av välfärden som kommuner, regioner och privata aktörer som bedriver offentligt finansierad verksamhet ansvarar för. De förutsättningar, utmaningar och planerade åtgärder som presenteras i kapitlet om den offentliga förvaltningens digitalisering är till stora delar även applicerbara på detta strategiska område.

Nuläge och utmaningar

I en internationell kontext låg Sverige länge i framkant när det gäller digitaliseringen av välfärden. Sverige hade t.ex. långt före flera andra EU-länder digitala patientjournaler, e-recept och möjligheten att deklarerera digitalt.

Den svenska välfärden står nu inför betydande utmaningar till följd av den ändrade ålderssammansättningen, där andelen äldre ökar och barnafödandet och andelen av befolkningen i arbetsför ålder minskar. Åtgärder som kan bidra till att effektivisera välfärden behöver prioriteras, så att personella resurser frigörs till sådant som inte kan utföras genom teknik. Välfärden saknar på digitaliseringsområdet ett antal grundläggande förutsättningar som behöver finnas för att en effektiv och medborgarcentrerad välfärd ska kunna levereras. Exempel på hinder är avsaknaden av en statlig e-legitimation, svårigheter att utbyta data, system som skapar ökad administration och arbetsbörda för personal, brist på tillgängliga och användarvänliga tjänster och otillräcklig beställar- och användarkompetens.

Hälso- och sjukvård och socialtjänst har de senaste årtiondena präglats av en kraftig ökning i användningen av digitala verktyg i Sverige och i omvärlden. Den tekniska utvecklingen tillsammans med förändrade behov och förväntningar har påverkat efterfrågan och utvecklingen av digitala tjänster inom dessa områden. Utvecklingen har också skapat nya möjligheter som inte nyttjas fullt ut i dag. Hälso- och sjukvården och socialtjänsten behöver öka användningen av digitala verktyg och tjänster samt införa en förbättrad infrastruktur som underlättar informationsdelning och interoperabilitet mellan olika aktörer. Förbättrade möjligheter att tillvarata potentialen i hälsodata kan också bidra till bättre vårdkvalitet, förbättra patientsäkerheten och stärka patientens ställning och Sveriges position inom life science. Ökad användning av digitala verktyg och ökad automatisering av registrering och delning av information bedöms också kunna leda till en bättre patientdelaktighet och en förbättrad arbetsmiljö för medarbetarna. Även AI-baserade tjänster kommer framöver att kunna användas och används till del redan i dag, för att effektivisera vissa verksamhetsprocesser. Regeringens arbete med att införa en na-

tionell digital infrastruktur i hälso- och sjukvården och förberedelse för implementeringen av EU:s förordning om ett europeiskt hälsodataområde, kommer att skapa bättre förutsättningar för delning av hälsodata i Sverige och inom EU.

Även skolektorn har påverkats starkt till följd av digitaliseringen, bl.a. genom att olika digitala system används för administration. Statens skolverk är sektorsansvarig myndighet för skolväsendets digitalisering och ska ha ett samlat ansvar inom ramen för sitt verksamhetsområde när det gäller statliga insatser i frågor om digitalisering. Myndigheten ska i sitt arbete ta särskild hänsyn till de risker och möjligheter som digitaliseringen medför. Det innefattar att myndigheten ska vara samlande och stödjande samt att den ska samverka med övriga berörda myndigheter och andra relevanta parter. Inom skolektorn ställs höga krav på transparens och dokumentation och med rätt digitala system kan processerna effektiviseras. De digitala system som genererar data om verksamheten kan t.ex. användas för att sammanställa och jämföra information. Undersökningar har dock visat att digitaliseringen också kan skapa ökad administration och arbetsbörda för personal som tvingas förhålla sig till en mängd olika digitala system, vilket bl.a. framgår av betänkandet Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU 2025:26).

Inom kommunsektorn prioriteras en ökad digitalisering och kommunerna har enats om en strategisk agenda – ett handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering. Av 290 kommuner har 289 valt att anmäla sig till ett eller flera av de fyra initiativ som erbjuds i den strategiska agendan. Exempelvis har 250 kommuner anslutit sig till infrastrukturen säker digital kommunikation (SDK) för socialtjänsten. Regionerna har i sin tur enats om en 10-punktslista som beskriver insatser som behöver genomföras inom olika områden för att skapa en effektiv nationell digital infrastruktur för svensk hälso- och sjukvård. Regeringen följer noga utvecklingen kring kommunernas och regionernas digitalisering och för löpande dialog med Sveriges Kommuner och Regioner i syfte att diskutera och belysa vilka eventuella hinder som föreligger för att kunna dela information effektivt och säkert i välfärden.

Delmål och åtgärder

Delmål: Med hjälp av ny teknik, såsom AI, ska välfärdstjänster ges förutsättningar att bli mer förebyggande, personcentrerade och platsoberoende.

För att möta framtidens utmaningar och uppnå samma nivå av välfärd i hela landet behöver välfärdstjänster ges förutsättningar att bli mer förebyggande, personcentrerade och platsoberoende. Platsoberoende välfärdstjänster går att använda oberoende av vilken plats användaren befinner sig på, exempelvis i hemmet. Data behöver kunna delas och tillgängliggöras på ett säkert sätt, som gör att den kan användas för utveckling av mer proaktiv välfärd. Välfärdstjänster behöver också kunna utgå från den unika personens förmågor, behov och förutsättningar, som exempelvis vid precisionsmedicin.

Det finns vidare en betydande skillnad i hur väl utvecklingen av digitala tjänster och digitalisering som medel för effektivisering används i olika kommuner och regioner. Skillnaderna kan bidra till ojämlik kvalitet på digital välfärd över landet. Den digitala välfärden behöver därför ges förutsättningar att utvecklas och bli mer platsoberoende.

Delmål: Regeringen ska ge förutsättningar för att välfärdens digitala utveckling ska öka.

Digitaliseringen av offentlig verksamhet sker ofta i stuprör. Statliga myndigheter, regioner, kommuner och privata utförare av offentligt finansierad välfärd har under många år byggt och infört egna informationssystem och lösningar som inte alltid är kompatibla med varandra. Detta försvårar utbyte av information mellan olika delar av den offentliga förvaltningen. Ena möjliggör fler förvaltningsgemensamma digitala lösningar. Gemensamma lösningar och interoperabilitet behövs för att uppnå effektivitet, samtidigt som det är nödvändigt med lokala anpassningar och samverkan.

En ökad styrning av den statliga förvaltningens digitalisering kan ge förbättrade förutsättningar för kommunsektorns digitala utveckling. Våren 2024 invigdes Ena – Sveriges digitala infrastruktur. Den förvaltningsgemensamma infrastrukturen skapar förutsättningar för att i högre grad samordna digitaliseringen av välfärden. För att uppnå ökad samordning behöver dock den strategiska styrningen öka. Det innebär att utvecklingen, förvaltningen och användningen av den nationella digitala infrastrukturen Ena bör prioriteras. I det fortsatta arbetet med Ena behöver dessutom kommunsektorns behov i högre grad ligga till grund för kommande satsningar då hela den offentliga förvaltningen behöver kunna utbyta information på ett säkert och effektivt sätt.

Delmål: Med hjälp av ny teknik, såsom AI, ska det skapas förutsättningar för att medarbetare ska kunna lägga mindre tid på administration och få mer tid över för omsorgsskapande och patientnära arbete.

En ökad digitalisering skapar bättre möjligheter till en säkrare, mer effektiv och medborgarcentrerad välfärd. Men utvecklingen där medarbetare i välfärden behöver lägga tid på att rapportera samma information i olika system som inte är interoperabla kan leda till frustration, ineffektivitet och svårigheter att dra nytta av digitaliseringens möjligheter. AI tillsammans med andra strategiska och nödvändiga operativa insatser kan vara en potentiell lösning för att adressera många av de utmaningar som välfärdssektorn står inför. Regeringen behöver skapa förutsättningar för att sådana möjligheter ska kunna utnyttjas.

Urval av beslutade åtgärder

- Regeringen har gett E-hälsomyndigheten flera regeringsuppdrag för att vidare utreda och påbörja utvecklingen av nödvändiga komponenter och strukturer för genomförandet av regeringens målsättning om en nationell digital infrastruktur för hälso- och sjukvård (S2023/02108, S2023/02109, S2024/02156 m.fl.).
- Regeringen har gett Socialstyrelsen och E-hälsomyndigheten i uppdrag att ta fram förslag till en nationell plan för att möjliggöra regeringens initiativ om nationell vårdförmedling (S2023/02117).
- Regeringen har gett Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att tillhandahålla infrastrukturen SDK och ett antal myndigheter har fått i uppdrag att ansluta sig till infrastrukturen (I2021/03317, S2023/03241, S2024/02156 m.fl.).
- Regeringen har gett Myndigheten för digital förvaltning, E-hälsomyndigheten och Socialstyrelsen i uppdrag att erbjuda kompetenshöjande insatser till kommuner som stöd i hur de på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt kan använda AI inom socialtjänsten (Fi2023/02301).
- Regeringen har gett Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att utveckla en sammanhållen infrastruktur för identitets- och behörighetshantering som ska kunna tillhandahållas inom ramen för Ena (Fi2024/00591). Regeringen har även gett E-hälsomyndigheten i uppdrag att ta fram och tillgängliggöra en sammanhållen infrastruktur för identitets- och behörighetshantering inom hälso- och sjukvården (S2024/02156).
- Regeringen har avsatt 20 miljoner kronor per år för 2024 och 2025 till Sveriges Kommuner och Regioner för att upprätthålla det nationella kompetenscentret för välfärdsteknik, som stöd till kommuner i utvecklingen av digitalisering och välfärdsteknik inom äldreomsorgen (S2023/03301 och S2024/02156).

- Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att förbereda för införandet av en socialtjänst-dataregisterlag genom att sprida kunskap om strukturerade socialtjänstdata och dokumentation till relevanta yrkesgrupper hos kommuner och hos privata utförare som utför insatser inom socialtjänsten (S2023/02123).
- Regeringen har tillsatt en utredning om digital teknik i socialtjänsten (dir. 2023:147). Utredningen har i sitt slutbetänkande lämnat förslag som tydliggör hur digital teknik kan användas i genomförandet av socialtjänstinsatser och insatser enligt LSS på ett integritetssäkert sätt (SOU 2025:39). Betänkandet innehåller också förslag om hur barns beslutskompetens kan tas tillvara i samband med insatser som genomförs med teknik, samt förslag för att personer med nedsatt beslutsförmåga ska kunna ta del av insatser genom digital teknik på lika villkor som andra. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

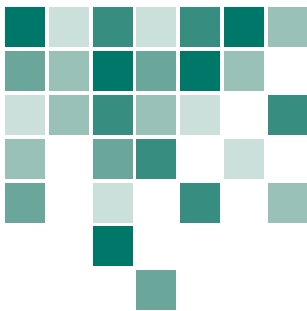
Planerade åtgärder

- Den välfärd som kommunsektorn ansvarar för är en del av den offentliga förvaltningen och flera av utmaningarna med digitalisering och datadelning är gemensamma. De åtgärder som presenteras under målet för den offentliga förvaltningens digitalisering är även applicerbara på kommunsektorns verksamheter inom välfärden. Regeringen avser därutöver att fördjupa dialogen med Sveriges Kommuner och Regioner med syfte att implementera regeringens digitaliseringsstrategi i kommuner och regioner.

Konnektivitet

Mål för konnektivitet: I Sverige och mot omvärlden ska det alltid finnas tillförlitlig konnektivitet så att det är möjligt att bo, leva och verka i hela landet. Den digitala infrastrukturen ska vara motståndskraftig, säker och främja konkurrenskraft, innovation och hållbarhet.

Tillgång till konnektivitet är nödvändig för utveckling och digitalisering av samhället och för att nya och befintliga företag ska kunna vara konkurrenskraftiga på en global marknad. Tidigare strategier inom området har haft stort fokus på anslutning och uppkoppling till näten. Regeringen ser nu behov av att bredda perspektivet för att omhänderta de utmaningar som finns, inte minst när det gäller tillförlitlighet och säkerhet. Tidig uppgradering av svensk digital infrastruktur vid tekniska generationsskiften är viktigt för innovation och utveckling. Konnektivitet ska även skapa förutsättningar för ökad inkludering och användning av digitala tjänster. Arbetet med konnektivitetsinfrastrukturen måste vara långsiktigt och regeringen vill etablera en modell för återkommande analys av användarbehov, utbud och behov av åtgärder.

Konnektivitet innefattar både elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster. Båda dessa begrepp definieras i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation. Utöver uppkoppling till nät inbegriper konnektivitet även överföring av information mellan olika användare, tjänster och utrustning. För att konnektiviteten ska fungera med tillfredställande kvalitet och kapacitet krävs infrastruktur i form av bl.a. kablar, antenner och datorer. Därutöver krävs bl.a. IP-adresser och nummer, radiospektrum, tillförlitlig tid och energiförsörjning. Sverige är beroende av bra konnektivitet med transparent överföring av data, såväl inom landet som internationellt, för att digitala tjänster och kommunikation ska fungera. Digital infrastruktur omfattar infrastruktur för konnektivitet och infrastruktur i form av hård- och mjukvara, för exempelvis produktion av digitala tjänster, molntjänster och datacenter.

EU:s målsättningar avseende det digitala decenniet inbegriper mål om att alla slutanvändare vid en fast anslutningspunkt täcks av ett gigabitnät fram till nätanslutningspunkten och att alla befolkade områden täcks av nästa generations trådlösa höghastighetsnät med en prestanda som minst motsvarar 5G, i enlighet med principen om teknikneutralitet. Regeringen ser behov av att komplettera och anpassa de gemensamma EU-målen med nationella mål för att Sverige ska vara konkurrenskraftigt på en global marknad. För att förverkliga målen krävs utbyggnad och uppgradering av den konnektivitetsinfrastruktur som finns. Utgångspunkten är fortsatt en marknadsdriven utbyggnad, kompletterad med offentliga insatser.

Tillgången till fiber, kabel-tv-nät och trådlösa nät inklusive satellit, ger sammantaget ett bra utbud av grundläggande samhällsomfattande tjänster. Alla hushåll och verksamhetsställen har rätt till samhällsomfattande tjänster i form av telefoni och funktionell internetaccess till ett överkomligt pris. Kommersialiseringen av satellittjänster ser i ett framåtblickande perspektiv ut att kunna ge tillgång till funktionell internetuppkoppling i områden där annan infrastruktur saknas, samtidigt som den kan bidra med ökad redundans. Det blir allt vanligare att utrustning ansluts trådlöst via exempelvis wifi eller mobilnät. De fysiska begränsningarna i radioöverföring innebär dock att högre överföringskapaciteter oftast behöver överföras via fiber i transportnäten. Eftersom efterfrågan på överföringskapacitet fortsätter att öka är det viktigt med en fortsatt utbyggnad av fiber och annan infrastruktur, som långsiktigt ger användarna förutsättningar att dra största möjliga nytta av digitaliseringen. Utbyggnaden har nått långt i Sverige, men anslutning av de som ännu saknar uppkoppling kan vara både dyr och komplicerad. Det finns skillnader i utbyggnaden mellan städer och landsbygder. Exempelvis hade 99,7 procent av hushållen i storstadskommunerna 2024 tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten, samtidigt som motsvarande nivå i mycket glesa landsbygdskommuner var knappt 89 procent. Skillnaderna mellan olika kommuntyper fortsätter dock att minska. Där det saknas kommersiella förutsättningar för utbyggnad ska det offentliga därför stötta utbyggnaden om det bedöms vara samhällsekonomiskt effektivt.

För att uppnå regeringens mål behövs åtgärder inom tre strategiskt viktiga områden:

- Investeringar och konkurrenskraft
- Tillförlitlighet och säkerhet
- Samhällsplanering och hållbar utveckling i hela landet

Investeringar och konkurrenskraft

Nuläge och utmaningar

Tillgång till konnektivitet

Behoven av konnektivitet varierar mellan olika situationer och platser. Att det ska finnas tillgång till konnektivitet behöver inte innebära att alla är uppkopplade. För att anses ha tillgång måste det finnas möjlighet att beställa uppkoppling till ett rimligt pris och få leverans inom rimlig tid. Om uppkoppling levereras via fiber kan tiden från beställning till leverans ibland upplevas som lång, då den kan påverkas av tillståndprocesser och väderförhållanden. I landsbygder finns det många gånger bara en nätägare som till rimlig kostnad kan ansluta en byggnad. Det är därför viktigt att alla nätägare, både stora operatörer och små fiberföreningar, tar ansvar och erbjuder möjlighet till efteranslutning till befintliga nät. I första hand är det viktigt att hushåll och arbetsställen kan efteranslutas, men även möjlighet till anslutning av basstationer, tekniska anläggningar och fritidshus är betydelsefull.

Mobil uppkoppling blir allt viktigare. Att alla befolkade områden täcks av 5G enligt målet i policyprogrammet för det digitala decenniet 2030 är viktigt, men inte tillräckligt. I landsbygder behövs uppkoppling exempelvis längs vägar, järnvägar och i områden med areella näringar. Alltmer uppkopplade och digitaliserade verksamheter ställer ökade krav på avancerad digital infrastruktur. Möjlighet till mobil uppkoppling är också av stor betydelse för bl.a. nödsamtal och räddningstjänst. Utöver täckning är också uppkopplingens kapacitet och kvalitet betydelsefull för att tjänster och applikationer ska fungera på ett tillfredställande sätt, exempelvis för arbetspendlare, självkörande fordon och drönare. Uppkopplade saker (IoT) innebär ett framväxande behov av konnektivitet med korta och garanterade svarstider, s.k. latens. Utöver nedladdningshastighet ökar även behovet av uppladdningshastighet för användningen av exempelvis molnbaserade tjänster och uppkopplade saker. Post- och telestyrelsen har i vissa frekvenstillstånd ställt krav i syfte att förbättra täckning och kapacitet. På grund av att det finns fysikaliska begränsningar i dataöverföringen i tillgängligt radiospektrum behöver dock näten förtätas med fler sändarplatser, alternativt måste andra tekniska lösningar införas, för att förbättra kvalitet och

kapacitet. De fysikaliska egenskaperna hos radioöverföring gör det också komplicerat att sätta mål och mäta kapacitet i mobilnät.

Kommersiell utbyggnad av master står ibland i konflikt med olika försvarsintressen. En vidareutvecklad god samverkan behöver ske i syfte att säkerställa Sveriges säkerhet, samtidigt som investering i och uppgradering av publika trådlösa kommunikationssystem kan främjas.

Länsstyrelserna har en viktig roll i processen för utbyggnad av infrastruktur, dels som tillståndsmyndigheter, dels för att överpröva kommunala beslut om exempelvis bygglov. Utbyggnaden påverkas negativt av långa handläggningstider och skillnader i processer mellan olika länsstyrelser för att handlägga ärenden enligt miljöbalken och kulturmiljölagen. Länsstyrelsernas tillståndsprövning behöver dessutom anpassas till krav i EU:s förordning om gigabitinfrastruktur. Flera åtgärder har genom åren vidtagits för att effektivisera, harmonisera och öka förutsägbarheten i länsstyrelsernas prövning enligt miljöbalken. Miljötillståndsutredningen har också i januari 2025 presenterat ett antal förslag för att för enkla och förkorta prövningen genom ökad flexibilitet, effektivitet och förutsägbarhet (SOU 2024:98). Utredningen har bl.a. föreslagit en ny miljöprövningsmyndighet och ändringar i processen för miljöbedömningar.

Fortsatt utbyggnad

Även om det finns ett stort antal aktörer inom sektorn för elektroniska kommunikationer i Sverige, kan konkurrensen lokalt vara svag. Det är viktigt att starka aktörer inte utnyttjar sin ställning på ett sätt som hämmar konkurrensen och hindrar den digitala utvecklingen i samhället. Nätägare kan utnyttja en stark ställning i relation till både slutkunder och andra operatörer. Kommuner agerar i många roller på marknaden, t.ex. som markägare, bostadsbolag eller stadsnätsägare. Det är angeläget att kommunerna, men även regioner och staten, håller isär sina roller som myndighet, kund och leverantör för att inte snedvrider konkurrensen. Även fastighetsägare är betydelsefulla aktörer eftersom de kan påverka hyresgästers priser och tillgång till konnektivitetstjänster. De har också en viktig roll i och med

att en stor del av användningen av konnektivitet sker inomhus. Fastighetsägare ska ha möjlighet att täcka sina investeringar och kostnader, men avgifter för fastighetsnät får inte hindra hyresgästernas tillgång till konnektivitetstjänster. Fastighetsnät för elektroniska kommunikationstjänster är att betrakta som lika grundläggande infrastrukturer som nät för el, vatten och värme i fastigheterna. Trådlös uppkoppling kan vara ett problem i moderna hus med betong och energieffektiva fönster. För att förbättra inomhustäckning har fastighetsägare exempelvis möjlighet att låta installera inomhusnät eller välja fönster som bättre släpper igenom radiovågor för att förbättra möjligheterna till uppkoppling i byggnaderna. När fastighetsägare genomför renoveringar bör möjlighet till konnektivitet genom såväl fiber som god trådlös uppkoppling säkerställas.

Utbyggnaden av den trådlösa infrastrukturen behöver fortsätta för att möta efterfrågan av tillräcklig kapacitet och kvalitet. EU:s förordning om gigabitinfrastruktur, som innehåller regler om tillståndprocesser och tillgång till lämplig infrastruktur för byggnation av basstationer, bedöms underlätta mobiloperatörernas investeringar. Utöver mobiloperatörernas utbyggnad bör dock även andra aktörers investeringsvilja tillvaratas. Det kan exempelvis röra sig om företag som bygger ut nät för uppkoppling inom industriområden, fastighetsägare som bygger inomhusnät eller andra lokala nätägare. På marknaden för mobil uppkoppling är antalet aktörer färre och dynamiken mer begränsad än på fibermarknaden. För att tillvarata investeringsvilja och innovationskraft är det viktigt att fungerande affärsrelationer etableras utan att konkurrensen snedvrids när nya aktörer bygger trådlösa nät för exempelvis inomhustäckning eller industritillämpningar. Post- och telestyrelsen arbetar med att stötta en marknadsutveckling där andra aktörer än mobiloperatörerna bidrar till att infrastrukturen byggs ut. Utvecklingen behöver dock också underlättas av mobiloperatörerna för att användare ska få tillgång till konnektivitet som motsvarar deras behov.

Operatörerna har behov av spektrum i olika frekvensband för att tillhandahålla yttäckning och kapacitet i såväl landsbygder som stadsmiljöer. Post- och telestyrelsens tilldelning av nationella

blocktillstånd i frekvensband som är harmoniserade för trådlösa bredbandstjänster sker i huvudsak genom auktionsförfaranden med längre tillståndstider, upp till 25 år. Den höga efterfrågan och en brist på utbud av sådana frekvensband leder ofta till betydande auktionslikvider. Dessa har hittills behövt betalas innan frekvenserna har kunnat börja användas. Ur ett investeringsperspektiv kan det finnas nackdelar med att auktionslikvider måste betalas före tillstånden kan börja användas. I syfte att stärka mobiloperatörernas investeringskapacitet kan det därför finnas skäl att närmare undersöka hur auktionslikviderna bör betalas. Betalningsmodellen skiljer sig mellan olika länder varför det i detta sammanhang kan finnas anledning att genomföra en internationell utblick.

För att tågresenärer ska kunna få en sammanhängande täckning krävs utbyggnad längs med järnvägarna. Trafikverket ska fram t.o.m. 2030 göra betydande investeringar för att uppgradera järnvägs kommunikationssystemet GSM-R till FRMCS (Future Rail Mobile Communications System). Trafikverket har på eget initiativ erbjudit mobiloperatörerna att ansluta sig till de läckande kablar som installeras i längre tunnlar, för att operatörerna i sin tur ska kunna erbjuda sammanhängande mobiltäckning längs järnvägsnätet. Eftersom det endast är Trafikverket som har rätt att göra arbeten inom spårområdet är samverkan med mobiloperatörerna avgörande för att möjliggöra sammanhängande mobiltäckning för tågresenärer. En förutsättning för täckning är även att tågoperatörerna utrustar tågen för att släppa in eller återsända radiosignaler.

Det nuvarande nationella kommunikationssystemet Rakel behöver ersättas de närmaste åren. Regeringen har därför gett Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i uppdrag att etablera Rakel generation 2 (Fö2024/02071). Utgångspunkten är att kommunikationssystemet ska baseras på en arkitektur där ett statligt kärnnät ansluts mot ett eller flera kommersiella radioaccessnät. Därtill ska de kommersiella radioaccessnäten kompletteras med ett statligt radionät. Vid etablering av nya sändarplatser ska möjligheterna till samordning med kommersiella mobiloperatörer undersökas för att kostnadseffektivisera en utbyggnad som tillgodoser både ett

statligt kontrollerat radionät och samhällets ökade behov av trådlös uppkoppling för kommersiella ändamål. Samordning ska eftersträvas på platser där det saknas kommersiella förutsättningar för utbyggnad eller där det finns andra hinder för etablering av nya sändarplatser.

För att tillgodose efterfrågan på täckning, kapacitet och kvalitet av mobil uppkoppling kan det krävas att nät samutnyttjas där parallella infrastrukturer inte kan förväntas byggas. Samutnyttjade kan exempelvis vara aktuellt i vissa inomhusmiljöer, tåg-tunnlar och i vissa mycket glest befolkade områden. Direkt berörda aktörer förväntas samverka för att etablera affärsrelationer som tillgodoser användarnas efterfrågan med stöd av Post- och telestyrelsen och andra berörda myndigheter, såsom exempelvis Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Sverige är beroende av internationella fiberoptiska sjökablar för konnektivitet med omvärlden. Den tekniska utvecklingen med ökad användning av realtidsdata och AI medför behov av snabbare dataöverföring och ökad kapacitet i näten. Att Sverige har bra internationell konnektivitet via fiber till nät och knutpunkter i andra länder har varit viktigt för framväxten av internationellt framgångsrika digitala företag. Tillgång till kostnadseffektiv, stabil och förnybar energiförsörjning i kombination med bra kylmöjligheter har också skapat förutsättningar för att etablera datacenter i Sverige. Internationell konnektivitet är viktig för att Sverige fortsatt ska vara ett attraktivt land för etablering av datacenter och högpresterande datorsystem, för att svenska företag ska vara konkurrenskraftiga och för att alla användare ska kunna dra största möjliga nytta av digitaliseringens möjligheter.

Sveriges konnektivitet till grannländer, övriga länder i Östersjöregionen, övriga Europa, Nordamerika och indopacifiska regionen ska säkras av robust redundant och resilient infrastruktur för elektronisk kommunikation. För att stärka den digitala integrationen i närområdet är nordisk-baltisk samverkan särskilt viktig. För att nå länder som Japan och Sydkorea är Europa i dag beroende av fiberoptiska sjö-

kablar, exempelvis via Suezkanalen och Nordamerika, eller landbaserade fiberkablar över bl.a. Ryssland och Kina. Det försämrade geopolitiska säkerhetsläget har gjort det angeläget med en utbyggnad av undervattensinfrastrukturen genom den arktiska regionen för att stärka Sveriges konnektivitet till indopacifiska regionen och Nordamerika.

Ny teknik och innovation

En säker och tillförlitlig konnektivitetsinfrastruktur är viktig för forskning, innovation och konkurrenskraft. Att Sverige har en högklassig digital infrastruktur för forskning är nödvändigt för att ta fram kunskap som kan bidra till att hantera samhällsutmaningar, kan bidra till innovation och nyttiggörande av forskningsresultat och har stor betydelse för näringslivets produktivitet och konkurrenskraft. Den digitala forskningsinfrastrukturen, även kallad e-infrastruktur, behöver byggas upp och finansieras inom alla områden för att möjliggöra svensk forskning och möta det ökade behovet av beräkningsresurser, lagring av data, hantering av känsliga data och ökade krav på öppna forskningsdata. Vetenskapsrådet har flera uppgifter kopplade till digitala forskningsinfrastruktur och forskningsdata. Myndigheten ansvarar bl.a. för det svenska universitetsnätet Sunet som genom återkommande upphandlingar och kravställningar har bidragit till utvecklingen av digital infrastruktur för forskning. Kravställning i teknikens framkant har även bidragit till utbyggnad av infrastruktur för kommersiella ändamål i Sverige. Framväxten av ny teknik såsom kraftfull beräkningskapacitet och högpresterande datorsystem kommer att ställa nya krav på konnektivitetsinfrastrukturen. Exempel på detta är molnbaserade lösningar, AI och kvantteknologins snabba utveckling. I den nationella säkerhetsstrategin slår regeringen bl.a. fast att den ekonomiska utvecklingen drivs på av den snabba tekniska utvecklingen, särskilt på områden som AI, kvantteknik och bioteknik. För att stödja innovation och utveckling inom privat och offentlig verksamhet bör Sverige skapa förutsättningar för tidig uppgradering av svensk digital infrastruktur vid tekniska generationsskiften.

Teknik skapar förutsättningar för att förbättra människors levnadsvillkor och för att Sverige inom dessa områden ska kunna spela en central roll som stark forskningsnation och som högteknologiskt land i världsklass. Sverige behöver kraftsamla och möjliggöra forskning, innovation och utveckling inom banbrytande tekniker som har potential att ge stora positiva effekter på konkurrenskraft, samhällsutveckling och välbefinnande. På sikt kan kvantteknologin komma att spela en viktig roll för utvecklingen inom områden som hälsa, energi, finans och försvar. För att omhänderta kvantteknikens möjligheter behövs stark grundforskning som kan ligga till grund för tekniksprång inom olika tillämpningar som den nya tekniken förväntas ge upphov till. Kvantdatorer kan processa mycket större mängder information än traditionella datorer, vilket i kombination med exempelvis AI-teknologi kan komma att leda till förändrade konnektivitetsbehov. Den tekniska utvecklingen får dock också alltmer påtagliga säkerhetspolitiska konsekvenser och ställer nya krav på skyddet av teknisk spetskompetens.

Tillgång till fiber och mobilnät med den senaste tekniken är viktig för svenska företags innovations- och konkurrenskraft. Försenad utbyggnad av 5G i Sverige har hämmat utvecklingen och påverkat svenska företags konkurrenskraft negativt. Det är viktigt att myndigheter och nätägare fortsatt skapar förutsättningar för tidig uppgradering vid teknikskiften. Denna dimension behöver på ett tydligare sätt prioriteras i arbetet med att utveckla Sveriges konnektivitet. Nya generationer av teknik innebär också att gammal teknik behöver avvecklas. Operatörer, intresseorganisationer och Post- och telestyrelsen har alla arbetat med att informera och underlätta för användarna vid avveckling av exempelvis koppar-, 2G- och 3G-nät. Det är viktigt att marknadsaktörer proaktivt tar ansvar för sina kunders möjligheter att byta teknik vid teknikskiften. Post- och telestyrelsen har en viktig uppgift när det gäller att stötta användare och aktörer inför kommande och under pågående tekniska generationsskiften.

Investeringar i infrastruktur är långsiktiga och förutsätter utöver efterfrågan från kunder även tillgång till kapital och regulatorisk förutsägbarhet. Ökad användning, krav på tillförlitlighet och betydelsen av konnektivitet för privatpersoner och verksamheter kan innebära att kunder i framtiden kommer att vara beredda att betala mer för konnektivitet. De totala investeringarna på den svenska marknaden har under lång tid varit stabila på 10–12 miljarder kronor per år. I det pågående arbetet med att se över telekomregleringen, vilket inkluderar en översyn av EU-direktivet som ligger till grund för lagen om elektronisk kommunikation, verkar regeringen för regelförenkling, ökad tydlighet och förutsägbarhet. Regeringen driver också frågan om behovet av att i större utsträckning harmonisera genomförandet och tillämpningen av regelverket inom hela unionen för att underlätta för aktörer som är verksamma på flera marknader.

Statligt stöd till utbyggnad

Post- och telestyrelsen administrerar det nationella stödet för utbyggnad av bredband som syftar till att öka tillgången till bredband i geografiska områden där det saknas kommersiella förutsättningar och investeringsvilja från marknaden. Det genomsnittliga stödet per byggnad som tilldelats 2024 var 88 848 kronor vilket är mer än en fördubbling sedan 2022. Utvecklingen indikerar att återstående byggnader blir allt dyrare att ansluta. Samtidigt kan det konstateras att skillnaderna i tillgång till bredband mellan tätort/småort och landsbygder fortsätter att minska. Det är viktigt eftersom en fortsatt ökad tillgång till uppkoppling i tätort/småort och landsbygder ger förbättrade förutsättningar att bo, leva och verka i alla delar av Sverige. Det finns dock en risk att vissa av de byggnader som nu saknar bredbandsanslutning blir så kostsamma att ansluta med fiber att det inte är samhällsekonomiskt försvarbart. Det är därför viktigt att följa kostnadsutvecklingen för de ansökningar om stöd som inkommer till Post- och telestyrelsen och överväga förändringar av stödet. Utöver det nationella stödet för bredband har EU-medel avsatts inom Europeiska regionala utvecklingsfonden för programperioden 2021–2027. Stödet administreras av Tillväxtverket och är tillgängligt i programområdena för Övre Norrland och Mellersta Norrland för utbyggnad av accessnät och ortssammanbindande förbindelser.

I ett längre tidsperspektiv kan det finnas behov av att överväga stöd för utbyggnad av infrastruktur för mobil uppkoppling i geografiska områden där det saknas kommersiella förutsättningar för sådan infrastruktur. Post- och telestyrelsen har på regeringens uppdrag utrett möjligheten till stöd för bredbandsutbyggnad i glesbefolkade områden med hjälp av trådlös teknik. Utredningen visade att driftkostnaderna för trådlös uppkoppling är högre än för fiber och att effekten av ett sådant stöd skulle vara begränsad. Inom samma geografiska område behövs både uppkoppling till fasta anslutningspunkter och för mobila behov. Det finns därför anledning att överväga om och hur stöd till infrastrukturutbyggnad skulle kunna effektiviseras genom att tillgodose flera parallella behov. Ett stöd till mobil infrastruktur skulle utöver täckning även syfta till kvalitets- och kapacitetsförstärkning av infrastruktur för mobil uppkoppling. För att utforma ett sådant stöd behöver flera frågor analyseras, exempelvis när ett marknadsmisslyckande kan anses föreligga och vilka andra krav som statsstödsreglerna ställer på utformningen av ett sådant stöd.

Att vara uppkopplad är en förutsättning för att kunna vara digitalt delaktig. Det statliga stödet för samhällsomfattande tjänster hanteras av Post- och telestyrelsen och innebär en möjlighet för alla hushåll och verksamhetsställen att ha tillgång till internet och talkommunikationstjänst till ett överkomligt pris. Tillgången till funktionellt tillträde till internet med 10 Mbit/s är god och anslutningspriset som den enskilde kan behöva betala är 5 000 kronor. Under senare år har antalet som får ekonomiskt stöd till samhällsomfattande tjänster varit få. Post- och telestyrelsen har i sammanhanget en viktig roll att i vissa fall upplysa och vägleda användare för att de ska kunna hitta tillgängliga kommersiella erbjudanden.

Samhällsomfattande tjänster ska som beskrivs ovan finnas tillgängliga till ett överkomligt pris. Nuvarande nivå på engångskostnad för funktionell tillgång till internet beslutades 2018 och har inte justerats med hänsyn till ökad inflation eller kostnadsutveckling. För att fastställandet av ett överkomligt pris ska följa utvecklingen av samhällsekonomin kan det bli aktuellt att överväga om beloppet ska indexjusteras. Vilken lägsta hastighet till internet som är funktionell behöver dessutom kontinuerligt ses över i takt med att tjänster och applikationer ställer högre krav på överföringshastighet. Utöver hastighet är även uppkopplingens kvalitet och robusthet viktiga aspekter för användaren. Post- och telestyrelsen har gjort bedömningen att tillgången på kommersiella mobil- och satellittjänster under 2025 förmodligen kommer medge att alla har tillgång till 30 Mbit/s. Kommersiella erbjudanden bedöms därför på kort sikt kunna tillgodose behovet av samhällsomfattande tjänster. Utbudet av konnektivitet följs årligen upp av Post- och telestyrelsen. Regeringen bedömer att det också bör ske en årlig uppföljning av behoven, bl.a. för att det ska vara möjligt ta ställning till om nivån för funktionellt tillträde till internet bör justeras. Regionerna kan inom ramen för en sådan uppföljning bidra med värdefull regional information om användarnas behov och marknadens utbud. För att användarnas behov ska kunna tillgodoses bör det än en gång framhållas att det är viktigt att alla nätägare, både stora operatörer och små fiberföreningar, tar ansvar och erbjuder möjlighet till efteranslutning till befintliga nät.

Inom ramen för Fonden för ett sammanlänkat Europa 2 Digital (FSE2 Digital) kan svenska aktörer söka EU-medel för utveckling av undervattensinfrastruktur för elektronisk kommunikation, 5G infrastruktur samt infrastruktur för kvantkommunikation. FSE2 Digital är ett exempel på ett viktigt verktyg för att stötta utbyggnad av den digitala infrastrukturen, som kan minska sårbarheten och öka tillgången till internationell kapacitet.

Delmål och åtgärder

I avsnittet presenteras delmål som syftar till att nätägare och övriga berörda aktörer gemensamt ska bidra till den utbyggnad som samhället är i behov av.

Delmål: Alla hushåll och verksamhetsställen ska senast 2030 ha tillgång till infrastruktur som medger minst 1 Gbit/s där det bedöms samhällsekonomiskt motiverat.

Alla hushåll och verksamhetsställen behöver ha tillgång till så snabb uppkoppling att användningen av digitala tjänster inte begränsas. För att komplettera delmålet om uppkoppling i hemmet och på arbetsplatsen, som är teknikneutralt, har regeringen satt upp fyra användarfokuserade delmål för mobil uppkoppling.

Delmål: Hela Sverige ska täckas av nät för mobila tjänster med grundläggande kapacitet. Näten ska göra det möjligt att skicka meddelanden, ringa och via internet använda samhällsviktiga tjänster samt enklare uppkopplade saker.

Digitaliseringen i samhället innebär att det finns behov av grundläggande kapacitet i hela landet. Tillgång till sådan grundläggande kapacitet för mobila tjänster fanns 2024 på ca 87 procent av Sveriges yta. Mobiloperatörerna bedöms ha svaga incitament att bygga traditionella mobilnät i kvarvarande områden och det finns även områden som inte får bebyggas, exempelvis nationalparker. För att uppnå målet krävs därför tekniska lösningar som kompletterar traditionella mobilnät. Redan i dag är det möjligt att kommunicera i hela landet via satellit. För att tekniken ska bli mer allmänt tillgänglig och tillförlitlig krävs teknisk utveckling och kommersialisering. Den lösning som för närvarande ser ut att ha bäst förutsättningar är terminaler med en integration av uppkoppling till satellit och mobilnät. Trots att sådana tekniska lösningar ännu inte är marknadsreda och därför i dag inte kan bidra till att uppnå målet, anser regeringen att det är viktigt att målet för grundläggande kapacitet återspeglar behovet. Regeringen och berörda aktörer bör verka för att hela Sverige ska täckas av nät för mobila tjänster.

Delmål: Alla befolkade områden ska täckas av nät för mobila tjänster med god kapacitet.

Med befolkade områden avses tätorter, småorter, områden i anslutning till byggnader (hushåll, verksamhetsställen och fritidshus) i landsbygder samt anläggningsområden för rekreation, idrott, industri och samhällsfunktioner. Allmänna och enskilda vägar inom befolkade områden omfattas också. En stor del av områdena täcktes 2024 av grundläggande kapacitet och på ca 74 procent av ytan fanns tillgång till god kapacitet.

Delmål: Allmänna vägar och järnvägar ska ha sammanhängande täckning av nät för mobila tjänster med god kapacitet.

Sammanhängande täckning längs vägar och järnvägar har stor betydelse för användarupplevelsen. Eftersom antalet resenärer varierar stort mellan hög- och lågtrafikerade sträckor har den totala tillgängliga kapaciteten i mobilnäten stor betydelse för enskildas möjlighet till mobilnät med god kapacitet. Pågående uppgraderingar av mobilnät till 5G och att fler frekvensband används för mobil kommunikation har stor betydelse för utvecklingen de närmaste åren.

Delmål: Sverige ska proaktivt möta behoven av mobil konnektivitet inom nuvarande och framtida branscher.

Trådlös uppkoppling för olika privata och offentliga verksamheter är en förutsättning för att kunna utveckla och använda de digitala möjligheterna till fullo. Många användningsområden kan tillgodoses med grundläggande eller god kapacitet medan andra kommer att behöva ytterligare kapacitet, såsom avancerade industrier och areella näringar. Det är i nuläget svårt att identifiera var dessa behov kommer att växa fram, varför det är viktigt att följa utvecklingen av både efterfrågan och utbud. Sverige ska ha en ambition att ligga i framkant i den fortsatta utvecklingen av mobil konnektivitet och vid lansering av nya generationer av mobila kommunikationsnätverk och lösningar.

Delmål för mobil konnektivitet.

Grundläggande och god kapacitet för mobila tjänster

För att förtydliga målen ovan kan behoven av kapacitet i nät för mobila tjänster i ett framtidsblickande perspektiv t.o.m. 2030 delas in i följande kategorier och hastigheter:

Kapacitet	Nedladdningshastighet	Uppladdningshastighet	Latens
Grundläggande	2 Mbit/s	128 kbit/s	100 ms
God	50 Mbit/s	1 Mbit/s	50 ms

Urval av beslutade åtgärder

- Regeringen har gett Post- och telestyrelsen i uppdrag att bistå Regeringskansliet med beredning, kvalitetssäkring och samordning av bidragsansökningar till FSE2 Digital samt sprida information om fonden till berörda aktörer (Fi2024/00534). Vidare har regeringen gett Tillväxtverket i uppdrag att redovisa utbetalningar som gjorts inom Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (N2024/02568).
- Regeringen har gett Myndigheten för digital förvaltning, Verket för innovationssystem, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Post- och telestyrelsen i uppdrag att stödja svenska aktörer som avser att söka EU-finansiering för exempelvis utveckling och utbyggnad av kvantteknik och infrastruktur för kvantkommunikation inom ramen för EU-programmen Horisont Europa, IRIS, FSE2 Digital och programmet för ett digitalt Europa (I2022/00403).
- Regeringen har ställt krav på Post- och telestyrelsen att följa och redovisa hur avvecklingen av kopparnäten samt 2G- och 3G-näten fortlöper och följa konsekvenserna av tekniskiftet. Myndigheten ska även bevaka vilka informationsinsatser som genomförs med anledning av avvecklingen och redovisa vilka ersättningslösningar som erbjuds (Fi2024/00534).
- Regeringen har gett Post- och telestyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för införande av ett statligt stöd för utbyggnad, förvaltning och drift av infrastruktur för mobila tjänster i områden där befintliga mobilnät inte erbjuder nödvändig täckning eller kapacitet och kommersiella förutsättningar för sådan utbyggnad saknas (Fi2025/00323).
- Regeringen har gett Trafikverket i uppdrag att vidta åtgärder för att utveckla och öka förmågan att tillhandahålla sådana tjänster som mobiloperatörer efterfrågar för att kunna erbjuda bättre mobiltäckning till tågresenärer. Det avser tjänster på platser där mobiloperatörer normalt inte kan uppnå mobiltäckning med installationer utanför spårområdet, exempelvis i anslutning till och i statliga tågtunnlar eller i djupa bergskärningar (LI2024/00542).

- Regeringen har gett Verket för innovationssystem i uppdrag att i samråd med Vetenskapsrådet planera för, genomföra och följa upp en satsning för att stärka tillämpad forskning och innovation inom sjätte generationens trådlösa kommunikationssystem, 6G (KN2024/00613).
- Regeringen har gett Vetenskapsrådet i uppdrag att lämna förslag om hur svensk e-infrastruktur för forskning kan utvecklas genom samordning och organisatorisk förändring (U2024/01858).

Planerade åtgärder

- Regeringen avser att stödja utbyggnaden av landbaserade kablar och fiberoptiska sjökablar längs prioriterade stråk i Östersjöregionen och globala stråk som knyter an Norden till den indopacifiska regionen och Nordamerika. I forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2024/25:60) anges att det för satsningen Polar Connect, inom ramen för Vetenskapsrådets anslagsökning, avsätts 23 miljoner kronor 2025 samt att det därefter beräknas 25 miljoner kronor 2026, 30 miljoner kronor 2027 och 40 miljoner kronor 2028 för samma ändamål.
- Regeringen avser att verka för att vidmakthålla svensk isbrytarförmåga för såväl framtida utbyggnad som reparation av undervattensinfrastruktur i den arktiska regionen. Regeringskansliet har beslutat om ett uppdrag att ta fram ett underlag inför en möjlig nyansakffning av en avancerad modern forskningsisbrytare för att säkra Sveriges ledande position inom polarforskning och oberoende tillträde till Högarktis, med förmåga att bedriva verksamhet och forskningsexpeditioner året runt (U2024/00015).
- Regeringen avser att se över förordningen (2018:20) om stöd för åtgärder som ger tillgång till telefoni och funktionell tillgång till internet.
- Regeringen avser att ge Post- och telestyrelsen i uppdrag att redovisa hur villkor för betalning av auktionslikvider för blocktillstånd bör utformas, för att på bästa sätt tillvarata det framtida behovet av mobil kommunikation.

Tillförlitlighet och säkerhet

Robusthet, resiliens och redundans

Nuläge och utmaningar

Beroendet av digital kommunikation, digitala tjänster och verktyg har inneburit att infrastruktur för konnektivitet och digitalisering har utvecklats till att utgöra kritisk infrastruktur. Det betyder att infrastrukturen betraktas som både samhällsviktig och viktig för totalförsvaret. Tillförlitlighet och säkerhet innebär bl.a. att funktionalitet ska kunna upprätthållas trots olika typer av påfrestningar, inklusive under fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig. Vissa påfrestningar sker dagligen medan andra förekommer mer sällan. Påfrestningarna kan i vissa fall ske i den fysiska miljön och komma utifrån. Det kan också röra sig om påfrestningar i den digitala miljön, vilket innebär påverkan inuti nät och tjänster. Orsaken till påfrestningar kan exempelvis vara antagonistiska cyberhot eller andra former av medvetna angrepp och sabotage. Men även väderfenomen såsom stormar och skogsbränder eller cybersäkerhetsincidenter med annat ursprung kan orsaka påfrestningar. Vid brister i motståndskraften kan påfrestningar leda till mindre tillbud eller i värsta fall större incidenter. Målsättningen är att funktionalitet i den digitala infrastrukturen ska kunna upprätthållas, oavsett vilken typ av påfrestning den utsätts för.

Tillförlitlighet och säkerhet innebär också att den information som skickas, skapas och lagras ska förbli konfidentiell, riktig och tillgänglig. Hög tillförlitlighet och säkerhet är en förutsättning för tillit till tekniken. Att användare känner tillit och är trygga i att använda digitala tjänster är avgörande för att uppnå de positiva effekterna av den digitala omställningen av samhället. För att säkerhet och tillförlitlighet ska uppnås i digital infrastruktur och tjänster krävs en robust, redundant och resiliens infrastruktur, som klarar att stå emot olika typer av påfrestningar. Post- och telestyrelsen genomför återkommande övningar för att upprätthålla och stärka förmågan att hantera påfrestningar så att konsekvenserna för samhället minimeras. Den övningsverksamheten behöver fortsätta att utvecklas.

Sverige är beroende av internationell konnektivitet där samverkan med länder i Norden, EU och NATO kan stärka förmågan att motstå påfrestningar på infrastrukturen. Samverkan i fråga om fiber-optiska sjökablar, inklusive ökad kabelförläggnings-, underhålls- och reparationsförmåga, är av särskild vikt. För att stärka infrastrukturens förmåga att motstå påfrestningar finns det även ett stort behov av internationell standardisering och tillgång till säkra leverantörskedjor.

Initiativet Polar Connect har som mål att, med fiber-optisk sjökabel genom Arktis, knyta samman Norden med den indopacifiska regionen, dvs. regionen kring Indiska oceanen och Stilla havet och med möjlighet att ansluta till Nordamerika. Polar Connect syftar till att skapa en alternativ rutt som minskar sårbarheten i den digitala infrastrukturen och skapar förutsättningar för säker global kommunikation. Stråket genom Arktis utgör den kortaste sträckan till den indopacifiska regionen, vilket innebär snabbare dataöverföring. Initiativet kan därmed ge positiva ekonomiska effekter.

Sverige är ett innovativt land som ligger i framkant vad gäller teknisk utveckling på flera områden. I en värld med ökande geopolitisk splittring kommer kapacitet och kompetens inom banbrytande teknik i ökande grad ha betydelse för länder och regioners strategiska autonomi. Forskning och innovation inom strategiska teknikområden som avancerad kommunikationsteknik är viktigt för Sveriges position i internationella samarbeten. Inom konnektivitetssektorn finns samverkan mellan näringsliv, offentlig sektor och akademien. Regeringen ser det som viktigt att svenska aktörer även framöver ska kunna ansöka om EU-medel för innovationsutveckling, utveckling och test av ny teknik och digitala tjänster, utbyggnad av digital infrastruktur samt för åtgärder för att stärka förmågan att stå emot cyberpåfrestningar och fysiska påfrestningar.

Robusthet

Robusthet handlar om att i möjligaste mån kunna motstå påfrestningar, oavsett om dessa är fysiska eller cyberrelaterade, utan att funktionaliteten påverkas. Alla operatörer som tillhandahåller infrastruktur och tjänster för konnektivitet ska uppfylla de grundläggande säkerhetskrav som Post- och telestyrelsen ställer upp. Operatörerna ansvarar för det huvudsakliga arbetet för att infrastrukturen ska vara robust. De måste bl.a. följa standarder och föreskrifter vid byggnation och uppgraderingar av infrastrukturen samt genomföra ett systematiskt arbete för att identifiera och förebygga risker. En viktig aspekt för att motstå påfrestningar är tillgången till säkra och robusta leveranskedjor för både hård- och mjukvara. För att uppnå säkra leveranskedjor krävs ett systematiskt arbete med kontinuerliga riskbedömningar, en mångfald av leverantörsalternativ och gedigen kravställning gentemot leverantörer. Utrustning som används för att tillhandahålla konnektivitet kan utsättas för cyberpåfrestningar. Därför behöver cybersäkerhetsarbetet inom sektorn stärkas. Tillsynsverksamheten behöver också stärkas och göras mer funktionell, och samordning mellan berörda tillsynsmyndigheter öka.

Användare av konnektivitet har ett ansvar att identifiera om de har individuella behov som är större än vad som följer av de grundläggande krav som Post- och telestyrelsen ställer upp för operatörerna. Exempelvis kan sjukvård, banker, rättsväsendet och andra verksamheter ha mer långtgående behov som behöver säkerställas genom avtal med leverantörerna av konnektivitetstjänster. Operatörer kan ansöka om ekonomiskt stöd från staten för åtgärder som ytterligare stärker robustheten i konnektivitetsinfrastrukturen och därmed också skyddet mot påfrestningar. När det gäller sådana åtgärder bör upprätthållande av mobilnäten och transportnätens funktionalitet prioriteras. Kritiska delar i den digitala infrastrukturen behöver alltså prioriteras för att säkerställa uthållig robusthet. Tillhandahållare av konnektivitetsinfrastruktur förväntas svara upp mot regeringens betydande satsningar med engagemang och personella resurser i arbetet med att säkra sektorns kritiska infrastruktur.

IP-adresser är en kritisk och begränsad resurs för konnektivitet som har en central roll för näten och tjänsternas tillgänglighet. Införandet av internetprotokollet IPv6 har gått långsamt i Sverige och många har bara tillgång till den tidigare versionen IPv4. På grund av bristande tillgång till IPv4-adresser måste i dag en stor del av användarnas adresser översättas i operatörernas nät. Strukturen skapar sårbarhet och för att åstadkomma nödvändig tillförlitlighet behöver operatörer och myndigheter nu påskynda sin migrering till IPv6. Införandet av IPv6 förväntas påskyndas genom att EU-direktivet om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen (NIS 2-direktivet) genomförs i Sverige. I kommissionens genomförandeförordning om fastställande av regler för tillämpningen av NIS 2-direktivet finns krav på användning av senaste generationens kommunikationsprotokoll för nätverkslagret.

För att vidta förebyggande åtgärder mot spioneri, sabotage, terrorism samt andra brott behöver säkerhetsskyddsarbetet inom sektorn stärkas.

Resiliens

Resiliens handlar om återhämtning och att kunna återgå till normal funktionalitet när påverkan uppstår. Samverkan inom konnektivitetssektorn är grundläggande för att hantera påfrestningar och säkerställa resiliens. Med anledning av detta har regeringen tagit initiativ till att samverkan mellan privata och offentliga aktörer i Nationella telesamverkansgruppen formaliserats i lag. Post- och telestyrelsens ansvar att leda sektorn vid höjd beredskap måste utvecklas, bl.a. för att även s.k. hybridhot ska kunna omhändertas. Alla berörda aktörer förväntas dock ha identifierat vilka funktioner i den egna verksamheten som är av störst vikt att prioritera och upprätthålla över tid samt hur detta ska säkerställas under kraftiga påfrestningar och ytterst vid krig. En del av resiliensarbetet handlar också om att stärka det tvärssektoriella arbetet mellan berörda sektorer och aktörer.

Erfarenheterna från Ukraina pekar på behovet av en uthållig förmåga att återställa skadad infrastruktur samt vikten av effektiv och flexibel samverkan mellan offentliga och privata aktörer under mycket ansträngda förhållanden. Arbetet med sektorns förmåga att snabbt kunna återställa skadad infrastruktur ska fortsätta att vidareutvecklas för att möta det säkerhetspolitiska läget. Operatörer behöver även se över sina reservdelslager och säkerställa tillgång till kritiska komponenter som har långa eller på andra sätt sårbara leveranskedjor. Ett första led i att snabbt kunna återställa skadad infrastruktur efter påfrestning är att incidenten skyndsamt upptäcks och skyndsamt rapporteras in efter att den upptäckts. På området finns det bl.a. två EU-direktiv som fastställer minibestämmelser för hur incidentrapportering ska se ut inom EU:s medlemsländer. Dels NIS 2-direktivet som reglerar rapportering av cybersäkerhetsincidenter, dels direktivet om kritiska entiteters motståndskraft (CER-direktivet) som kräver rapportering av vissa störningar som påverkar samhällsviktig verksamhet. För regeringen är det viktigt att säkerhetsincidenter som medfört en betydande påverkan på nät och tjänster, eller som orsakat eller hade kunnat orsaka allvarliga driftsstörningar, inklusive påverkan på redundans, rapporteras in.

Redundans

Redundans och diversitet handlar om att ha tillgång till alternativa lösningar, tekniker eller vägar om någon del av infrastrukturen skulle falla bort till följd av en påfrestning. Att bygga redundanta nät är kostsamt om den redundanta kapaciteten bara utnyttjas vid påfrestningar. Konkurrensen och mångfalden av aktörer på marknaden ger förutsättningar att kostnadseffektivt åstadkomma en motståndskraftig infrastruktur genom samverkan kring redundans och diversitet. För att Sverige alltid ska ha konnektivitet och för att den digitala infrastrukturen ska vara motståndskraftig, ska en målbild eftersträvas. Enligt den målbilden ska hushåll och verksamhetsställen i hela landet i möjligaste mån ha tillgång till redundant konnektivitet, både i form av uppkoppling till en fast anslutningspunkt och till mobil uppkoppling. I vissa fall kan även uppkoppling via satellit erbjuda redundans.

I områden med mer än ett mobilnät ska näten i möjligaste mån baseras på minst två diversifierade infrastrukturer. Det ger bl.a. redundans för användare att kunna nå nödnummer. Genom att dela master och annan infrastruktur kan kostnaden för utbyggnad av mobilnät minskas och därmed ge förutsättningar för ökad täckning och kapacitet. Samverkan mellan operatörer bör dock också ta hänsyn till möjligheten att motstå påfrestningar och uppnå redundans.

Redundant utbyte av trafik mellan operatörer i Sverige ska åtminstone ske vid knutpunkter och inom områden som är definierade av Post- och telestyrelsen. Även transportnät mellan områden och noder för utbyte av trafik ska vara redundanta och diversifierade. Transportnäten ska också i övrigt vara så redundanta och diversifierade som möjligt. Regionalt utbyte av trafik mellan operatörerna är viktigt för att minska konsekvenserna vid avbrott och störningar som kan inträffa under fredstida kris och krig. Alla landsdelar ska dessutom ha redundant och diversifierad internationell konnektivitet.

Sverige har god internationell konnektivitet till nät och knutpunkter i andra länder. Med de senaste årens incidenter kopplade till undervattensinfrastruktur i vårt närområde har dock behovet av redundans i dessa delar blivit mer uppenbart. För att nå länder i den indopacifiska regionen såsom Japan och Sydkorea är Europa i dag beroende av fiberoptiska sjökablar som exempelvis går genom Suezkanalen och Röda havet, eller landbaserade fiberkablar som går över länder som Ryssland och Kina. Ytterligare en rutt går via Atlanten, Nordamerika och Stilla havet, vilket är en längre förbindelse. Det försämrade geopolitiska säkerhetsläget har inneburit att behovet av säker global konnektivitet har blivit allt tydligare.

Delmål och åtgärder

Delmål: Digital infrastruktur och digitala tjänster ska vara robusta för att motstå påfrestningar i syfte att upprätthålla funktionalitet.

Med robusthet avses förmågan att över tid kunna motstå påfrestningar utan att en tjänst, en del av infrastrukturen eller dess funktionalitet påverkas negativt. Enkelt uttryckt handlar det om att endast påfrestningar som är mycket stora och pågår under en längre tid ska kunna leda till att funktionaliteten försämras.

Delmål: Digital infrastruktur och digitala tjänster ska kunna återställas snabbt efter påfrestningar som leder till störningar.

Trots förebyggande robusthetsarbete kommer avbrott och störningar inträffa i infrastruktur och tjänster. För att snabbt kunna upptäcka avbrott och störningar samt återställa funktionalitet vid påfrestningar, såväl fysiska som digitala, krävs en högre grad av upptäckts- och återställandeförmåga. Det krävs både materiella och organisatoriska åtgärder samt ett förebyggande arbete av alla berörda aktörer.

Delmål: Digital infrastruktur och samhällsviktiga digitala tjänster ska vara redundanta och diversifierade för att kunna fortsätta fungera vid bortfall av någon del.

För att den digitala infrastrukturen och viktiga digitala tjänster ska ha hög motståndskraft mot påfrestningar krävs redundans i den digitala infrastrukturen. Redundansen är nödvändig för att infrastrukturen ska kunna fortsätta att fungera även om delar av den slås ut. Redundans kan exempelvis handla om att ha parallella nät som är diversifierade, fysiskt åtskilda, eller att ha många olika anslutningar för uppkoppling. Detta för att säkerställa konnektivitet i alla lägen i accessnät, transportnät och för internationella förbindelser. Redundans kan också handla om att ha tillgänglig personal och kompetens, såväl som teknisk diversitet i form av fiberkablar, 5G-nät och satellittjänster, som kan användas som alternativ vid bortfall för att säkra konnektivitet.

Urval av åtgärder

- Regeringen har i totalförsvarspropositionen konstaterat att det behöver vidtas åtgärder för att stärka robusthet och resiliens i nät och tjänster i syfte att stärka motståndskraften (prop. 2024/25:34). Regeringen har också i budgetpropositionen för 2025, inom ramen för det civila försvaret, föreslagit en planeringsram på totalt ca 6,75 miljarder kronor t.o.m. 2030 för elektroniska kommunikationer och post (prop. 2024/25:1 utg.omr. 6 avsnitt 5.5). Regeringens förslag innebär ökade och långsiktiga satsningar för att stärka infrastrukturens motståndskraft. Operatörer och andra berörda aktörer måste bidra med engagemang och resurser för att tillskjutna medel ska kunna omsättas i en robust och redundant infrastruktur.
- Regeringen avser att stödja utbyggnaden av globala stråk som stärker den globala konnektiviteten och skapar förutsättningar för säker kommunikation mellan den nordiska och den indopacifiska regionen samt Nordamerika.
- Regeringen och andra myndigheter arbetar för att främja utbyggnad av digital infrastruktur som säkrar redundant konnektivitet till länder i Sveriges närområde och till övriga omvärlden genom såväl geografisk som teknisk diversitet.
- Regeringen avser att främja ökad säkerhet i leveranskedjor avseende hård- och mjukvara. Inriktningen är teknikneutralitet och fokus på säkra leverantörer. Post- och telestyrelsen behöver fortsatt stödja operatörernas arbete givet kommande policyutveckling på europeisk nivå.
- Regeringen avser att verka för att vidmakthålla svensk isbrytarförmåga för såväl framtida utbyggnad som reparation av undervattensinfrastruktur i den arktiska regionen.

Konnektivitet vid kris eller krig

Nuläge och utmaningar

Om Sverige skulle tvingas till höjd beredskap och ytterst krig kommer förmågan att kommunicera och använda digitala tjänster att vara avgörande för beredskapen och samhällets motståndskraft. Det är också avgörande med konnektivitet i samhällets fredstida krishantering, inte minst för att kunna hantera och koordinera arbetet vid en kris. Nationella telesamverkansgruppen ska, tillsammans med sektorns övriga aktörer, bidra till totalförsvarets och det civila försvarets måluppfyllnad längs hela konfliktskalan samt vid fredstida kris. Arbetet behöver även ske tvärsektoriellt med berörda sektorer och aktörer.

Målen för totalförsvaret och det civila försvaret för 2025–2030 fastslås i totalförvarspropositionen (prop. 2024/25:34). Beredskapssektorn för elektronisk kommunikation och post, där Post- och telestyrelsen är sektorsansvarig myndighet, och Nationella telesamverkansgruppen behöver bidra till denna måluppfyllnad. Det är en nyckeluppgift för sektorn att säkerställa några av de viktigaste samhällsfunktionerna – förmågan att kommunicera, sprida information och använda digitala tjänster. Mobilnäten väntas under höjd beredskap och ytterst krig vara av särskild vikt för civilbefolkningen såväl som totalförsvaret. Att sådana funktioner säkras bidrar till samhällets motståndskraft och att upprätthålla försvarsviljan, vilket också har varit en lärdom från kriget i Ukraina. Sektorn kommer långt med att lösa denna uppgift genom att uppnå delmålen om robusthet, resiliens och redundans.

Sektorn har vidare en roll att fylla när det gäller att stödja mobiliseringen av det militära försvaret och ta emot såväl civil som militär hjälp från utlandet, inte minst från NATO och Sveriges allierade. Post- och telestyrelsen behöver, i samverkan med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarsmakten, fortsätta planering för detta tillsammans med de närmast berörda aktörerna i sektorn. Privata aktörer som involveras i totalförvarsplaneringen behöver även svara upp med kompetens, resurser och ett gediget säkerhetsskyddsarbete på ett sätt som är lämpligt för uppgiften. Hur prioriteringar inom förvaltningen av radiospek-

trum ska göras vid höjd beredskap är exempel på en sådan uppgift som behöver hanteras ur totalförsvarsperspektiv. Tillgången till relevant radiospektrum för nationell och internationell krishantering är en förutsättning för att uppfylla Sveriges internationella överenskommelser och för att säkerställa den nationella säkerheten, både i och kring närområdet.

Sektorn har även en unik roll att fylla gällande det civila försvarets mål om att ha förmåga att skydda civilbefolkningen. Mobilnätens potential i detta avseende bör utnyttjas maximalt. Utöver robusthetsåtgärder krävs en satsning på utveckling av funktionalitet i näten för detta ändamål. Nationell roaming vid höjd beredskap, som möjliggör för användare att nyttja flera nationella operatörer om den egna slås ut, är en prioriterad sådan åtgärd. En annan åtgärd som regeringen avser genomföra är s.k. cell broadcast, som kan nyttjas för att varna civilbefolkningen snabbt och effektivt via mobiltelefoni. Även möjligheterna till prioritetstjänster för samhällsviktiga användare för att säkra att dessa kan kommunicera i alla lägen bör utvärderas. Som ännu ett led i detta bör Nationella telesamverkansgruppens arbete med att bidra med konnektivitet vid kommunala uppsamlingsplatser fortsätta.

Åtgärder

Urval av åtgärder

- Regeringen har i totalförvarspropositionen konstaterat att det behöver vidtas åtgärder för att stärka robusthet och resiliens i nät och tjänster i syfte att stärka motståndskraften (prop. 2024/25:34).
- Det krävs ytterligare initiativ för att tillvarata lärdomar från kriget i Ukraina, för att vidareutveckla beredskapsarbetet i sektorn och säkerställa resiliens. Regeringen har som ett led i detta gett Post- och telestyrelsen i uppdrag att särskilt arbeta med förmågeutveckling avseende samverkan och ledning inom sektorn inför och under höjd beredskap och säkerställa en uthållig reparationsförmåga.

- För att maximalt nyttja de kommersiella nätens potential vid höjd beredskap förbereder berörda aktörer för att kunna aktivera nationell roaming, cell broadcast och prioritering av samhällsviktiga användare vid höjd beredskap, för att maximalt nyttja de kommersiella nätens potential vid höjd beredskap.
- Inom ramen för Nationella telesamverkan-gruppens krisberedskapsövningar integreras övningar som är relaterade till cyberförsvar och cyberincidenter när så är lämpligt. Aktörer inom elektronisk kommunikation och digital infrastruktur utvecklar därmed bättre rutiner och färdigheter i hanteringen av cybersäkerhetsrelaterade risker.

Internationellt engagemang för säker digital infrastruktur

Nuläge och utmaningar

Svensk digital infrastruktur är del av den globala infrastrukturen. För att uppnå tillförlitlighet och säkerhet krävs internationellt engagemang för att värna och stärka det svenska näringslivets konkurrenskraft, främja handel, påverka standarder samt utrikes- och säkerhetspolitikens utveckling. Svenska aktörer bör i internationella sammanhang aktivt verka för svenska intressen och ett öppet, fritt, regelbaserat, globalt och säkert internet samt främja öppna, säkra och motståndskraftiga leveranskedjor för betrodde digital infrastruktur och digitala tjänster.

Sverige ska i alla sammanhang vara pådrivande för att modellen med flerpartssamverkan av internets styrning ska kvarstå, att förslag som riskerar leda till fragmentering av internet motverkas och att folkrätten och mänskliga rättigheter ska gälla såväl online som offline. Detta innebär att Sverige ska vara aktiv i internationella sammanhang som kan ha en inverkan på de olika delar som berör internets styrning och utveckling. Sverige ska även verka för att minska den globala digitala klyftan, inklusive gendergapet, genom att utbyggnaden av konnektivitetsinfrastruktur och digital kompetens främjas. I dagens

geopolitiska klimat finns krafter som verkar för värderingar och förutsättningar för internet som står i motsats till regeringens målsättning.

Standardisering är avgörande för tekniskt ledarskap och för utveckling av säkra digitala tekniker och infrastruktur. Utvecklingen av nya digitala tekniker leder till betydande möjligheter för innovation och framsteg, men kan också leda till inskränkningar av mänskliga rättigheter såsom integritet och yttrandefrihet. Sverige ska därför fortsätta att verka för att globala och säkra standarder som säkerställer mänskliga rättigheter utvecklas i relevanta standardiseringsorgan, såsom Internationella teleunionen. När det behövs ska Sverige också verka för ett ökat engagemang från både industri och offentlig sektor i standardiseringsprocesser och därigenom främja marknadsdriven, rättvis och regelbaserad standardisering. Standardisering kan bidra till att motverka marknadshinder, främja innovation och stimulera ekonomisk utveckling på ett hållbart sätt, såväl inom som utanför EU. Regeringen verkar aktivt för att upprätthålla principerna i Världshandelsorganisationens (WTO) avtal om tekniska handels hinder om transparens, öppenhet, opartiskhet och konsensus. I detta sammanhang bör skydd för immateriella rättigheter särskilt beaktas.

Åtgärder

Urval av åtgärder

- Regeringen arbetar för ett ökat engagemang från svenska privata och offentliga aktörer i standardiseringsarbetet för nästa generations trådlösa teknik (6G) och för fortsatt främjande av globala och säkra standarder och därigenom marknadsdriven, rättvis och regelbaserad standardisering.
- Regeringen avser att verka för att EU stärker rollen som en framstående kraft internationellt i arbetet med att få genomslag för att grundläggande rättigheter, inklusive mänskliga rättigheter, ska vara en självklar del i standardiseringsprocesser där ny digital teknik utvecklas.

- Regeringen avser att verka för att EU stärker sitt arbete med att främja öppna, säkra och motståndskraftiga leveranskedjor för betrodde digital infrastruktur och digitala tjänster.
- Regeringen arbetar för ett fortsatt engagemang från svenska privata och offentliga aktörer i Internationella teleunionen. Syftet är bl.a. att bidra till att internet fortsätter vara öppet, fritt och säkert och fortsatt styrs genom flerparts-samverkan, att utvecklingen av standarder främjar svenska och europeiska intressen och grundläggande värderingar och för att minska den globala digitala klyftan.
- Regeringen avser att verka för att EU och andra internationella samarbeten främjar stabila och diversifierade leveranskedjor för strategiska tekniker, komponenter och insatsvaror.

Samhällsplanering och hållbar utveckling i hela landet

Nuläge och utmaningar

När samhället blir alltmer beroende av den digitala infrastrukturen är det viktigt att det offentliga också tar ansvar för att säkerställa tillgången till konnektivitet. Det offentliga behöver följa upp den marknadsdrivna utbyggnaden för att identifiera och peka ut områden eller sträckor där det finns brister. På samma sätt som annan infrastruktur som exempelvis el och transporter ingår i samhällsplaneringen, behöver konnektivitet i form av fiber och mobil uppkoppling också säkerställas i planeringen.

Elektroniska kommunikationer är sedan 2011 utpekade som ett allmänintresse i plan- och bygglagen (2010:900). Det innebär att kommunerna i översikts- och detaljplanering ska beakta behovet av elektroniska kommunikationstjänster. Det kan t.ex. innebära att tillgång till ledningar, master och anläggningar behöver beaktas vid planläggning, ny exploatering och ombyggnad för att säkerställa att boende och verksamheter har tillgång till konnektivitet. Exempelvis behöver lämpliga platser för teknikbodar och master identifieras i samråd med marknadens aktörer. I vilken utsträckning allmänintresset beaktas i planprocesserna verkar dock variera kraftigt mellan olika kommuner. Därför behöver alla kommuner i större utsträckning säkerställa tillgången till fiber och trådlös uppkoppling. Bra planunderlag kan underlätta kommunernas arbete. I det avseende är statistik från Post- och telestyrelsen med uppgifter om existerande infrastruktur och nätägare ett viktigt underlag.

Även regionerna har en viktig roll i att ta fram underlag som kan användas av kommunerna i planarbetet. Enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar har alla regioner ett regionalt utvecklingsansvar. Region Halland, Region Skåne och Region Stockholm ska därutöver ta fram en regionplan enligt plan- och bygglagen. I det regionala utvecklingsansvaret ingår att regionerna, förutom att ta fram en regional utvecklingsstrategi och samordna insatser för strategins genomförande, även ska arbeta med regional kompetensförsörjning och planering för regional transportinfrastruktur. Ett av de strategiska områdena i den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (skr. 2020/21:133) är tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystem. Inom området har regeringen bl.a. prioriterat förbättrad tillgång till snabbt bredband och ökad digital användning. En annan prioritering är att tillvarata digitaliseringens möjligheter inom det strategiska området innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet. På regional nivå finns förutsättningar att identifiera såväl konnektivitetsbehovet för enskilda och näringsliv som behov inom områden som exempelvis transport och hälso- och sjukvård. Regeringen ser det därför som angeläget att ge regionerna möjlighet att inom ramen för det regionala utvecklingsarbetet bidra med en behovs- och kravbild för konnektivitet för regionens utveckling. I det fall en region är ägare av konnektivetsinfrastruktur eller tillhandahåller konnektivitet är det avgörande att regionen håller isär sina olika roller, för att med trovärdighet kunna föra dia-

log med både leverantörer och användare. En sådan behovs- och kravbild skulle tillsammans med nationellt sammanställd statistik kunna användas för en bedömning av tillgången av konnektivitet som säkerställer användarnas behov. En återkommande utvärdering av behov och utbud av konnektivitet skulle ge regeringen och andra berörda aktörer förutsättningar att vidta nödvändiga åtgärder. Regionernas bredbandskoordinatorer har en viktig funktion för att sprida kunskap, främja och följa upp utvecklingen i regionen samt stötta Post- och telestyrelsen i arbetet med bredbandsstödet.

Digitalisering skapar stora möjligheter för en omställning till ett hållbart samhälle. Samtidigt som digitalisering bidrar till omställningen behöver branschen ta ansvar för sin egen miljöpåverkan inom bl.a. resurs- och energianvändning. Det pågår bland företagen många lovande initiativ, bl.a. för att minska energikonsumtion. Teknikskiften kan bidra till ökad energieffektivitet samtidigt som utbyte av utrustning kan ha negativ miljöpåverkan. Det pågår flera initiativ för standardisering och rapportering av miljöpåverkan som regeringen bedömer kommer att synliggöra och skapa förutsättningar för ökad hållbarhet inom branschen. Utöver utbyggnad och drift av infrastrukturen har hanteringen av användarnas terminaler och utrustning betydelse för att begränsa miljöpåverkan, där återbruk och återvinning är en viktig del. Under 2023 infördes ett utökat producentansvar som syftar till att öka återanvändningen och återvinningen av elektronikutrustning för en ökad cirkulär avfallshantering.

Delmål och åtgärder

Delmål: Alla aktörer i Sverige ska bidra till att minska miljöpåverkan av konnektiviteten genom att använda energieffektiva och klimatsmarta lösningar.

Vidtagna initiativ och åtgärder förväntas bidra till ökad hållbarhet. Vid uppföljning av strategin får det utvärderas om dessa får önskad effekt för att nå målet om minskad miljöpåverkan.

Urval av beslutade åtgärder

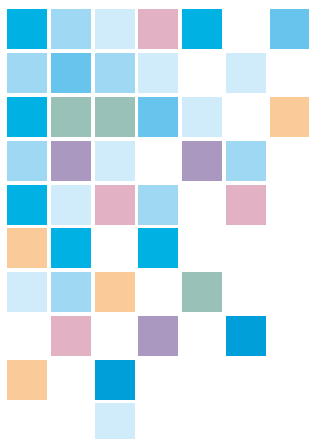
- Regeringen har beslutat om förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning som trädde i kraft den 1 januari 2023. Genom ändringarna har regeringen utökat producentansvaret för elutrustning.
- Efter förslag från regeringen ställs det fr.o.m. den 1 juli 2024 utökade krav på hållbarhetsrapportering för företag som förväntas bidra till att styra in kapital mot hållbara investeringar (prop. 2023/24:124, bet. 2023/24:CU23, rskr. 2023/24:212).

Planerade åtgärder

- Regeringen avser att ge Post- och telestyrelsen i uppdrag att, med underlag från regionerna om behov och kravbilder samt med hjälp av nationell statistik, återkommande utvärdera användarnas behov och marknadens utbud av konnektivitet. Regeringen avser att förlänga regionernas möjlighet att söka finansiering för bredbandskoordinatorerna fram t.o.m. 2027.

Uppföljning och genomförande

Uppföljning

Regeringen har gett Myndigheten för digital förvaltning och Post- och telestyrelsen i uppdrag att stödja genomförandet av strategin. I uppdraget ingår att följa upp målen i strategin och årligen rapportera till regeringen. Myndigheterna ska även utveckla indikatorer där sådana saknas och analysera effekter av de åtgärder som har vidtagits. Myndigheterna ska också vid behov föreslå åtgärder för att öka måluppfyllelsen. När uppdraget utförs ska myndigheterna, i de delar det bedöms relevant, föra en dialog med andra berörda statliga myndigheter, kommuner, regioner och Sveriges Kommuner och Regioner samt vid behov även med andra aktörer, bl.a. med syfte att inkludera olika perspektiv.

Regeringen kommer vid behov se över instruktionerna för Myndigheten för digital förvaltning och Post- och telestyrelsen.

Utöver uppföljningen av målen i strategin ser regeringen även behov av att följa upp Sveriges digitala förvaltning utifrån de sex principer som framgår av OECD:s ramverk för digital förvaltning: En proaktiv digital förvaltning, användarcentrerad digitalisering, öppenhet som standard, förvaltningen som plattformar, en datadriven offentlig sektor och digitalt som förstahandsval.

Regeringen avser även att stärka det internationella samarbetet kring digital förvaltning genom att samverka med OECD för att följa upp utvecklingen inom styrning och samordning samt genomförandet av Sveriges digitala förvaltning. Det planeras även att OECD ska vara sammankallande för en grupp jämförbara länder, som genom erfarenhetsutbyte kan ge regeringen råd om hur digitaliseringen av den offentliga förvaltningen kan styras. Syftet är att stärka kopplingen till internationella riktlinjer, ramverk och standarder från både OECD och EU, vilket bidrar till global interoperabilitet, harmonisering och samarbete över nationsgränserna.

Genomförande

De åtgärder som anges inom de olika strategiska områdena i strategin avser regeringen genomföra genom exempelvis myndighetsuppdrag och förslag till eller beslut om författningsändringar. Regeringen planerar därutöver att vidta de åtgärder som anges nedan i syfte att genomföra strategin.

Webbsida

Regeringen kommer att ha en webbsida för digitaliseringsstrategin som löpande hålls uppdaterad med de åtgärder som beslutas med koppling till strategins genomförande och där även övriga insatser med koppling till digitaliseringspolitiken synliggörs för att skapa en samlad bild.

Årlig digitaliseringskonferens

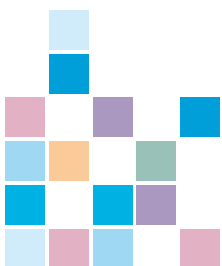
Myndigheten för digital förvaltning och Post- och telestyrelsen har fått i uppdrag att anordna en årlig digitaliseringskonferens 2026–2030 med fokus på aktuella frågeställningar av relevans för strategins genomförande.

Digitaliseringsrådet

Regeringen avser att se över Digitaliseringsrådet för att skapa en plattform som verkar för partnerskap för digitalisering. Ledamöterna bör utöver att lämna råd till regeringen utifrån sin expertis även representera organisationer och verksamheter som på olika sätt bidrar till näringslivets digitalisering. Syftet är att lyckas med den digitala omställningen under ordnade former och att stärka kunskapsöverföringen till små och medelstora företag i alla sektorer, i hela landet med särskilt fokus på företag som har mycket att vinna på att bli digitalt mogna och tekniskt sofistikerade.

Bredbandsforum

Mot bakgrund av den nya politiken på konnektivitetsområdet avser regeringen se över bredbandsforum. Bredbandsforum har i dag till uppgift att främja samverkan mellan olika aktörer i samhället för en effektiv utbyggnad av infrastruktur och har bidragit till att identifiera hinder och hitta lösningar som främjat tillgången till bredband i hela landet. Forumet har ett kansli på Post- och telestyrelsen som bidragit med utredningar, stöd och underlag samt drivit sekretariatet för de regionala bredbandskoordinatorerna. Forumet kommer även fortsatt att ha en viktig uppgift för att företag, offentlig förvaltning och andra organisationer ska kunna mötas och gemensamt diskutera utmaningar och lösningar på konnektivitetsområdet. Post- och telestyrelsen ska också fortsatt vara sammanhållande för de regionala bredbandskoordinatorerna, men regeringen bedömer att det inte längre finns behov av utredningsskapacitet på forumets kansli. Regeringen avser att se över forumets sammansättning för att det fortsatt ska ha en representation av aktörer för att adressera Sveriges utmaningar på konnektivitetsområdet.

Regeringskansliet

Växel: 08-405 10 00

www.regeringen.se